

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ
ПОСТАНОВА

від 17 квітня 2019 р. № 337
Київ

**Про затвердження Порядку розслідування та обліку
нещасних випадків, професійних захворювань та аварій
на виробництві**

{Із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ
[№ 1 від 05.01.2021](#)}

Відповідно до [статті 22](#) Закону України “Про охорону праці” і [статті 36](#) Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування” Кабінет Міністрів України постановляє:

1. Затвердити [Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві](#), що додається.
2. Надати Державній службі з питань праці повноваження щодо роз’яснення вимог Порядку, затвердженого цією постановою.
3. Визнати такими, що втратили чинність, постанови Кабінету Міністрів України згідно з [переліком](#), що додається.
4. Міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади привести свої нормативно-правові акти у відповідність з цією постановою.
5. Ця постанова набирає чинності з 1 липня 2019 року.

Прем'єр-міністр України	В.ГРОЙСМАН
Інд. 75	

ПОРЯДОК

розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві

Загальні питання

1. Цей Порядок визначає процедуру проведення розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві, що сталися з особами, визначеними частиною першою статті 35 Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”.

2. Вимоги цього Порядку поширюються на всіх юридичних і фізичних осіб, які відповідно до законодавства використовують найману працю, та осіб, зазначених у пункті 1 цього Порядку.

Дія цього Порядку не поширюється на:

військовослужбовців Служби зовнішньої розвідки, Збройних Сил, Управління державної охорони, СБУ, Держспецзв’язку, Держспецтрансслужби;

осіб рядового та начальницького складу органів внутрішніх справ, поліцейських, військовослужбовців Національної гвардії, курсантів (слухачів) закладів освіти МВС і Національної гвардії;

осіб, що утримуються в установах виконання покарань або слідчих ізоляторах, крім випадків, коли зазначені особи залучаються до трудової діяльності на виробництві цих установ або на інших підприємствах за спеціальними договорами;

осіб рядового та начальницького складу Державної кримінально-виконавчої служби;

осіб рядового та начальницького складу органів і підрозділів цивільного захисту ДСНС;

військовослужбовців Адміністрації Держприкордонслужби та її регіональних управлінь, Морської охорони, органів охорони державного кордону, розвідувального органу Адміністрації Держприкордонслужби, закладів освіти, науково-дослідних установ та органів забезпечення Держприкордонслужби у період проходження ними військової служби;

осіб начальницького складу Національного антикорупційного бюро, порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків

щодо яких встановлюється Директором Національного антикорупційного бюро.

Розслідування та облік нещасних випадків щодо осіб, зазначених в абзацах третьому - восьмому цього пункту, здійснюються у порядку, визначеному міністерствами та іншими державними органами, в управлінні яких перебувають військові частини, установи, організації, заклади освіти та підрозділи, де проходять службу або утримуються такі особи.

Порядок проведення розслідування та обліку нещасних випадків, що сталися з вихованцями, учнями, студентами, курсантами, слухачами, стажистами, клінічними ординаторами, аспірантами, докторантами під час навчально-виховного процесу, визначається МОН за погодженням з відповідним профспілковим органом.

Розслідування нещасних випадків і професійних захворювань, що сталися з працівниками, які перебували у відрядженні за кордоном, проводиться згідно з цим Порядком, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

3. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

безпосередній керівник робіт - спеціаліст, фахівець відповідної кваліфікації, який дає завдання працівникові щодо виконання робіт, здійснює особистий контроль за ходом їх виконання і дотриманням заходів безпеки на робочих місцях;

гостре професійне захворювання (отруєння) - захворювання (або смерть), що виникло після однократного (протягом не більш як однієї робочої зміни) впливу на працівника шкідливих факторів фізичного, біологічного та хімічного характеру (у тому числі інфекційні, паразитарні, алергійні захворювання);

груповий нещасний випадок - нещасний випадок, що стався одночасно з двома та більше працівниками незалежно від ступеня тяжкості отриманих ними травм;

медичний висновок - висновок у формі рішення лікарсько-консультативної комісії (лікарсько-експертної комісії) закладу охорони здоров'я (у разі нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) та висновок у формі рішення лікарсько-експертної комісії високоспеціалізованого профпатологічного закладу охорони здоров'я (у разі хронічного професійного захворювання (отруєння) за місцем амбулаторного обліку, лікування або обстеження потерпілого про встановлення зв'язку погіршення стану здоров'я працівника з впливом на нього важкості та напруженості трудового процесу, небезпечних, шкідливих виробничих факторів, психоемоційних причин або протипоказань за станом здоров'я виконувати роботу;

нещасний випадок - обмежена в часі подія або раптовий вплив на працівника небезпечного виробничого фактора чи середовища, що сталися у процесі виконання ним трудових обов'язків або в дорозі (на транспортному засобі підприємства чи за дорученням роботодавця), внаслідок яких заподіяно шкоду здоров'ю, зокрема від одержання поранення, травми, у тому числі внаслідок тілесних ушкоджень, гострого професійного захворювання (отруєння) та інших отруєнь, одержання сонячного або теплового удару, опіку, обмороження, а також у разі утоплення, ураження електричним струмом, блискавкою та іонізуючим випромінюванням, одержання інших ушкоджень внаслідок аварії, пожежі, стихійного лиха (землетрусу, зсуву, повені, урагану тощо), контакту з представниками тваринного та рослинного світу, які призвели до втрати працівником працездатності на один робочий день чи більше або до необхідності переведення його на іншу (легшу) роботу не менш як на один робочий день, зникнення тощо;

прихований нещасний випадок на виробництві - нещасний випадок, про який роботодавець, потерпілий або працівник, який його виявив, не повідомив у встановлений цим Порядком строк відповідним органам та установам, та/або нещасний випадок, розслідування якого не проведено комісією підприємства (установи, організації);

територія підприємства (установи, організації) - земельна ділянка, що надана у користування підприємству (установі, організації), а також ділянка, яка віднесена до його території згідно з рішенням відповідного місцевого органу виконавчої влади чи органу місцевого самоврядування, включаючи виробничі, адміністративні та побутові приміщення, будівлі, споруди, розміщені на такій земельній ділянці, на (в) яких провадиться виробнича діяльність;

хронічне професійне захворювання (отруєння) - захворювання, що виникло внаслідок провадження професійної діяльності працівника виключно або переважно впливу шкідливих факторів виробничого середовища та трудового процесу, пов'язаних з роботою.

Інші терміни вживаються у значенні, наведеному в [Кодексі законів про працю України](#), [Кодексі цивільного захисту України](#), [Кримінальному процесуальному кодексі України](#), [Законах України “Про охорону праці”](#), [“Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування”](#), [“Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування”](#), [“Про загальну безпечність нехарчової продукції”](#).

Організація розслідування нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь)

4. Потерпілий або працівник, який виявив нещасний випадок, гостре професійне захворювання (отруєння), чи інша особа - свідок нещасного випадку повинні вжити всіх можливих заходів, необхідних для надання допомоги потерпілому та негайно повідомити про нещасний випадок безпосередньому керівникові робіт, службі охорони праці підприємства

(установи, організації) або іншій уповноваженій особі підприємства (установи, організації).

5. Безпосередній керівник робіт чи інша уповноважена особа підприємства (установи, організації) зобов'язані:

терміново організувати надання першої домедичної допомоги потерпілому та забезпечити у разі потреби його направлення до закладу охорони здоров'я;

негайно повідомити роботодавцеві про те, що сталося;

зберегти до прибуття комісії з розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) обстановку на робочому місці, машини, механізми, обладнання, устаткування у такому стані, в якому вони були на момент нещасного випадку, якщо це не загрожує життю та здоров'ю інших працівників і не призведе до більш тяжких наслідків або порушення виробничих процесів.

6. Заклад охорони здоров'я зобов'язаний невідкладно передати з використанням засобів зв'язку (факс, телефонограма, електронна пошта) та протягом доби на паперовому носії екстрене повідомлення про звернення потерпілого з посиланням на нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) на виробництві (у разі можливості з висновком про ступінь тяжкості травм) за формою згідно з [додатком 1](#):

підприємству (установі, організації), де працює потерпілий або на якому він виконував роботу;

територіальному органів Держпраці за місцем настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння);

робочому органів виконавчої дирекції Фонду соціального страхування за місцем настання нещасного випадку (далі - робочий орган Фонду).

7. Заклад охорони здоров'я повинен провести необхідні дослідження для визначення наявності в організмі потерпілого алкоголю (наркотичних засобів чи токсичних або отруйних речовин) і визначити ступінь його сп'яніння.

Відповідний висновок чи витяг з протоколу (з окремим позначенням у разі відмови потерпілого визначити ступінь сп'яніння), довідку із зазначенням діагнозу та його коду згідно з Міжнародною статистичною класифікацією хвороб і споріднених проблем охорони здоров'я (МКХ-10) і висновок про ступінь тяжкості травми згідно з [Класифікатором розподілу травм за ступенем тяжкості](#), затвердженим МОЗ, заклад охорони здоров'я безоплатно надає протягом однієї доби з моменту одержання запиту від роботодавця та/або голови комісії з розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння).

8. У разі отримання інформації про нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) від безпосереднього керівника робіт, повідомлення від закладу охорони здоров'я, заяви потерпілого, членів його сім'ї чи уповноваженої ним особи тощо роботодавець зобов'язаний протягом двох годин повідомити підприємствам (установам, організаціям), зазначеним в абзацах четвертому - дев'ятому цього пункту, з використанням засобів зв'язку та не пізніше наступного робочого дня надати на паперовому носії повідомлення згідно з [додатком 2](#).

У разі настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) з особами, які працюють на умовах цивільно-правового договору, на інших підставах, передбачених законом, фізичними особами - підприємцями, особами, які провадять незалежну професійну діяльність, членами фермерського господарства, особами, які фактично допущені до роботи без оформлення трудового договору, повідомлення про нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) надається керівником підприємства (установи, організації), в інтересах якого виконувалися роботи (надавалися послуги), або представником орендодавця, балансоутримувача тощо, на території (об'єкті) якого сталися нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння).

Повідомлення про нещасний випадок надається за місцем настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), а у разі настання нещасного випадку внаслідок події (аварії, катастрофи тощо) під час руху транспортних засобів усіх видів - за місцем реєстрації підприємства (установи, організації):

територіальному органів Держпраці;

робочому органів Фонду;

керівникові підприємства (установи, організації), на території якого сталися нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), якщо потерпілий є працівником іншого підприємства (установи, організації);

керівникові первинної організації профспілки незалежно від членства потерпілого в профспілці (у разі наявності на підприємстві (в установі, організації) кількох профспілок - керівникові профспілки, членом якої є потерпілий), а у разі відсутності профспілки - уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці;

уповноваженому органів чи наглядовій раді підприємства (у разі її утворення);

органів ДСНС у разі, коли нещасний випадок стався внаслідок пожежі.

Якщо нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) підлягають спеціальному розслідуванню відповідно до [пункту 10](#) цього Порядку, повідомлення про нещасний випадок додатково надсилається:

місцевій держадміністрації або органів місцевого самоврядування (у разі відсутності уповноваженого органу чи наглядової ради підприємства);

органів галузевої профспілки вищого рівня, а у разі його відсутності - територіальному профоб'єднанню;

органів поліції (у разі настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), що призвели до тяжких (у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого) чи смертельних наслідків, смерті працівника під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків).

Для випадків, що підлягають спеціальному розслідуванню, у повідомленні про нещасний випадок, що надається територіальному органів Держпраці, роботодавцем зазначаються кандидатури представників підприємства (установи, організації) та уповноваженого органу чи наглядової ради підприємства (у разі її утворення) (із зазначенням їх прізвища, імені, по батькові, посади, контактних телефонів) для включення їх до складу спеціальної комісії.

9. Розслідування (спеціальне розслідування) проводиться у разі настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), у тому числі про які своєчасно не повідомлено роботодавцю чи внаслідок яких втрата працездатності потерпілого настала не одразу.

Строк давності для розслідування нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь) на виробництві становить три роки з дня їх настання.

У разі встановлення факту нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) рішенням суду розслідування проводиться незалежно від дати їх настання.

10. Спеціальному розслідуванню підлягають:

нещасні випадки із смертельними наслідками;

групові нещасні випадки;

випадки смерті працівників під час виконання ними трудових (посадових) обов'язків;

гострі професійні захворювання (отруєння), що призвели до тяжких чи смертельних наслідків;

нещасні випадки, факт настання яких встановлено у судовому порядку, а підприємство (установа, організація), на якому вони сталися, ліквідовано без правонаступника;

нещасні випадки, що спричинили тяжкі наслідки, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого;

випадки зникнення працівника під час виконання трудових (посадових) обов'язків;

нещасні випадки з особами, які працюють на умовах цивільно-правового договору, на інших підставах, передбачених законом, фізичними особами - підприємцями, особами, які провадять незалежну професійну діяльність, членами фермерського господарства;

нещасні випадки, що сталися з особами, фактично допущеними до роботи без оформлення трудового договору (контракту).

Факт перебування потерпілого у трудових відносинах з роботодавцем, якщо працівник фактично допущений до роботи без оформлення трудового договору (контракту), встановлюється посадовими особами Держпраці або її територіального органу чи у судовому порядку.

Розслідування нещасних випадків, що спричинили тяжкі наслідки, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого, може проводитися комісією підприємства (установи, організації) у разі надання територіальним органом Держпраці письмового доручення роботодавцю протягом наступного робочого дня після отримання повідомлення про нещасний випадок.

Віднесення нещасних випадків до таких, що спричинили тяжкі наслідки, у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого, здійснюється на підставі висновку про ступінь тяжкості травми згідно з [Класифікатором розподілу травм за ступенем тяжкості](#), затвердженим МОЗ.

11. Нещасні випадки та/або гострі професійні захворювання (отруєння), що сталися з працівниками підприємств (установ, організацій), їх філій, представництв та інших відокремлених і структурних підрозділів під час виконання трудових обов'язків (крім катастрофи, аварії чи події під час руху транспортних засобів усіх видів) за межами області, де суб'єкт господарювання пройшов державну реєстрацію як юридична особа або фактично перебуває, розслідуються за місцем їх настання.

12. На підприємстві (в установі, організації) утворюється комісія з розслідування нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь), що не підлягають спеціальному розслідуванню (далі - комісія).

Комісія утворюється наказом роботодавця не пізніше наступного робочого дня після отримання інформації про нещасний випадок та/або

гостре професійне захворювання (отруєння) від безпосереднього керівника робіт, повідомлення від закладу охорони здоров'я, заяви потерпілого, членів його сім'ї чи уповноваженої ним особи.

13. До складу комісії входять:

керівник (спеціаліст) служби охорони праці або посадова особа, на яку роботодавцем покладено виконання функцій з охорони праці (голова комісії);

представник робочого органу Фонду;

представник первинної організації профспілки (у разі її відсутності - уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці);

лікар з гігієни праці територіального органу Держпраці (у разі настання гострого професійного захворювання (отруєння);

інші представники підприємства (установи, організації), посадові особи органів Держпродспоживслужби, ДСНС (у разі потреби та за відповідним погодженням).

До складу комісії не може входити безпосередній керівник потерпілого.

14. Держпраці та/або її територіальним органом утворюється комісія із спеціального розслідування (далі - спеціальна комісія).

Спеціальна комісія утворюється протягом одного робочого дня після отримання від роботодавця письмового повідомлення про нещасний випадок або за інформацією, отриманою з інших джерел (органу досудового розслідування, звернень потерпілого або членів його сім'ї чи уповноваженої ними особи, первинних організацій і територіальних об'єднань профспілок).

15. До складу спеціальної комісії входять:

посадова особа Держпраці та/або її територіального органу (голова комісії);

представник робочого органу Фонду;

представник уповноваженого органу чи наглядової ради підприємства (у разі її утворення) або місцевої держадміністрації чи органу місцевого самоврядування у разі, коли зазначений орган відсутній;

керівник (спеціаліст) служби охорони праці підприємства (установи, організації) або посадова особа, на яку роботодавцем покладено виконання функцій з охорони праці, а у разі її відсутності - представник роботодавця;

представник первинної організації профспілки, членом якої є постраждалий (у разі її відсутності - уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці);

представник профспілкового органу вищого рівня або територіального профоб'єднання;

представник місцевої держадміністрації або органу місцевого самоврядування у разі, коли нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) сталися з особами, які працюють на умовах цивільно-правового договору, на інших підставах, передбачених законом, фізичними особами - підприємцями, особами, які провадять незалежну професійну діяльність, членами фермерського господарства;

лікар з гігієни праці територіального органу Держпраці (у разі настання гострого професійного захворювання (отруєння));

посадові особи органів Держпродспоживслужби, ДСНС (у разі потреби та за відповідним погодженням).

У разі настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) на території іншого підприємства (установи, організації) до складу спеціальної комісії включаються представники такого підприємства (установи, організації).

У разі потреби до складу комісії можуть включатися посадові особи Держпраці та/або її територіального органу за галузевим напрямом.

16. Спеціальне розслідування групового нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), під час яких загинуло від двох до чотирьох осіб, проводиться спеціальною комісією, яка утворюється Держпраці або за її дорученням відповідним територіальним органом.

Спеціальне розслідування групового нещасного випадку, під час якого загинуло п'ять і більше осіб або травмовано 10 і більше осіб, проводиться спеціальною комісією, утвореною Держпраці.

Склад спеціальної комісії визначений [пунктом 15](#) цього Порядку.

17. У разі коли нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) сталися з працівником фізичної особи - підприємця або підприємства (установи, організації), де відсутня необхідна кількість працівників для утворення комісії, розслідування проводиться комісією, утвореною підприємством (установою, організацією) чи фізичною особою - підприємцем за місцем настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), до складу якої входять:

1) представники:

підприємства (установи, організації) чи фізичної особи - підприємця (голова комісії);

робочого органу Фонду;

профспілки, членом якої є потерпілий, або територіального профоб'єднання за місцем настання нещасного випадку, якщо потерпілий не є членом профспілки;

місцевої держадміністрації або органу місцевого самоврядування;

підприємства (установи, організації), на території (об'єкті, ділянці) якого стався нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння);

2) лікар з гігієни праці територіального органу Держпраці (у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння);

3) представники органів Держпродспоживслужби, ДСНС (у разі потреби та за відповідним погодженням).

Облік таких нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь) і вжиття заходів до запобігання аналогічним випадкам здійснюються підприємством (установою, організацією), фізичною особою - підприємцем, працівником якого є потерпілий.

18. Нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), що сталися з водієм транспортного засобу, який виконував роботи у складі зведеної транспортної колони, розслідуються та беруться на облік підприємством (установою, організацією), що її сформувало, за участю представника підприємства (установи, організації), що направило водія до складу колони.

19. У разі настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) на судні морського, річкового чи рибпромислового флоту під час рейсу або перебування в іноземному порту комісія утворюється капітаном такого судна, про що повідомляється власникові судна, який інформує про нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) органи, визначені цим Порядком, за місцем реєстрації (приписки) судна.

20. Нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), що сталися з громадянином України, іноземцем та особою без громадянства, що входять до складу екіпажу (бригади) транспортного засобу (автомобіля, поїзда, літака, морського та річкового судна тощо) України під час перебування за кордоном (у портах, аеропортах, доках, на станціях, судноремонтних заводах, у майстернях тощо), розслідуються відповідно до цього Порядку, якщо інше не передбачено міжнародними договорами України.

21. У разі настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) в закордонній дипломатичній установі України керівником цієї установи або особою, яка виконує його обов'язки, утворюється комісія, про що повідомляється МЗС, яке інформує про

нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) органи, визначені цим Порядком.

22. Нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), що сталися з працівником під час виконання завдання в інтересах свого підприємства (установи, організації) на території (об'єкті) іншого підприємства (установи, організації), розслідуються комісією, утвореною підприємством (установою, організацією), де сталися нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), за участю представників підприємства (установи, організації), працівником якого є потерпілий, і представника первинної організації профспілки, членом якої є потерпілий (у разі її відсутності - уповноваженої найманими працівниками особи з питань охорони праці). У разі проведення спеціального розслідування нещасного випадку - за участю представника профспілкового органу вищого рівня або територіального профоб'єднання.

Такі нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) беруться на облік підприємством (установою, організацією), працівником якого є потерпілий.

23. Нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), що сталися з працівником під час роботи під керівництвом посадових осіб підприємства (установи, організації), на території, об'єкті, дільниці іншого підприємства (установи, організації), розслідуються та беруться на облік підприємством (установою, організацією), працівником якого є потерпілий.

У розслідуванні таких нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) обов'язково бере участь представник підприємства (установи, організації), де стався нещасний випадок.

24. Нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), що сталися з працівником, який тимчасово переведений в установленому порядку на інше підприємство (в установу, організацію) або виконував роботу за сумісництвом, розслідуються та беруться на облік підприємством (установою, організацією), на яке працівника переведено або на якому він виконував роботу за сумісництвом.

25. Нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), що сталися з працівником особового складу аварійно-рятувальної служби, залученим до ліквідації наслідків надзвичайної ситуації на об'єктах підприємства (установи, організації) за договором (угодою), розслідуються зазначеним підприємством (установою, організацією) за участю представника аварійно-рятувальної служби. Такі нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) беруться на облік аварійно-рятувальною службою.

26. Нещасні випадки та/або гострі професійні захворювання (отруєння), що сталися на ядерних установках, підпорядкованих Держатомрегулюванню, розслідуються комісією, яка утворюється наказом Держатомрегулювання.

27. Нещасні випадки та / або гострі професійні захворювання (отруєння), що сталися з учнями, студентами, клінічними ординаторами, аспірантами, докторантами закладів освіти під час проходження виробничої практики на підприємстві (в установі, організації) під керівництвом посадових осіб цього підприємства (установи, організації), розслідуються комісією підприємства (установи, організації), де сталися нещасний випадок та / або гостре професійне захворювання (отруєння), за участю представника закладу освіти та беруться на облік підприємством (установою, організацією).

Нещасні випадки та / або гострі професійні захворювання (отруєння), які сталися з особами, що утримуються в установах виконання покарань або слідчих ізоляторах, під час виконання ними робіт на підприємстві (в установі, організації) за спеціальними договорами під керівництвом посадових осіб цього підприємства (установи, організації), розслідуються комісією підприємства (установи, організації), де сталися нещасний випадок та / або гостре професійне захворювання (отруєння), за участю представника установи виконання покарань або слідчого ізолятора та беруться на облік підприємством (установою, організацією).

28. Розслідування та ведення обліку нещасних випадків та / або гострих професійних захворювань (отруєнь), що сталися з працівниками, які згідно з трудовим договором працюють у дипломатичних представництвах, консульських установах іноземних держав в Україні, а також представництвах міжнародних організацій в Україні, здійснюються відповідно до законодавства з урахуванням привілеїв та імунітетів, передбачених міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

29. Факт настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) на виробництві може бути встановлено у судовому порядку.

Якщо такий факт встановлено у судовому порядку і нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) не підлягають спеціальному розслідуванню, розслідування організовує підприємство (установа, організація), де сталися такі випадок та / або гостре професійне захворювання (отруєння), або його правонаступник у разі реорганізації цього підприємства (установи, організації).

У разі ліквідації підприємства (установи, організації) без правонаступника розслідування всіх нещасних випадків та / або гострих професійних захворювань (отруєнь), факт яких встановлено у судовому порядку, проводить спеціальна комісія, склад якої визначений [пунктом 15](#) цього Порядку.

Ведення обліку таких нещасних випадків та / або гострих професійних захворювань (отруєнь) і вжиття заходів до запобігання аналогічним нещасним випадкам та / або гострим професійним захворюванням (отруєнням) здійснюється підприємством (установою, організацією), де сталися нещасний випадок та / або гостре професійне захворювання (отруєння), або його правонаступником у разі реорганізації такого підприємства (установи, організації) чи робочим органом Фонду, якщо підприємство (установа, організація) ліквідовано без правонаступника.

Процедура проведення розслідування нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь)

30. Розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) комісією підприємства (установи, організації) проводиться протягом п'яти робочих днів з дня утворення комісії.

У разі виникнення потреби у проведенні лабораторних досліджень, експертизи, випробувань для встановлення обставин і причин настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) та у випадках, зазначених у [пункті 43](#) цього Порядку, розслідування може бути продовжене роботодавцем за письмовим погодженням з територіальним органом Держпраці за місцем настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) або за місцезнаходженням підприємства (установи, організації) (у разі події (аварії, катастрофи тощо) під час руху транспортних засобів усіх видів) до отримання відповідних висновків, матеріалів, відповідей, пояснень тощо.

31. Спеціальне розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) проводиться протягом 15 робочих днів.

У разі виникнення потреби в проведенні лабораторних досліджень, експертизи, випробувань, отримання відповідних висновків (органів досудового розслідування, закладів охорони здоров'я та судово-медичної експертизи тощо), а також додаткових пояснень від осіб, причетних до нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), розслідування може бути продовжене наказом органу, який утворив спеціальну комісію, до отримання відповідних висновків, матеріалів, відповідей, пояснень тощо.

32. Потерпілий, члени його сім'ї або уповноважена ними особа не входять до складу комісії, але мають право одержувати від голови комісії інформацію про хід проведення розслідування, ознайомлюватися з матеріалами розслідування, отримувати витяги та копії з них, вносити пропозиції, подавати документи щодо нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), надавати відповідні пояснення, а також з метою сприяння об'єктивному та своєчасному розслідуванню

надавати відповідну інформацію, документи та висновки або сприяти їх отриманню від відповідних органів, установ і закладів тощо.

33. Комісія (спеціальна комісія) зобов'язана:

провести засідання комісії (спеціальної комісії) з розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), на якому розглянути інформацію про нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), розподілити функції між членами комісії, провести зустріч з потерпілим (членами його сім'ї чи уповноваженою ними особою) та скласти протоколи засідання комісії згідно з [додатком 4](#);

обстежити місце, де сталися нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), аварія, та скласти відповідний протокол згідно з [додатком 5](#), розробити ескіз місця, де сталися нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), аварія, згідно з [додатком 6](#) і провести фотографування місця настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), аварії (у разі потреби та можливості); одержати письмові пояснення від роботодавця та його представників, посадових осіб, працівників підприємства (установи, організації), потерпілого (якщо це можливо) згідно з [додатком 7](#), опитати осіб - свідків нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) та осіб, причетних до них, згідно з [додатком 8](#);

вивчити наявні на підприємстві документи та матеріали стосовно нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) та у разі потреби надіслати запити до відповідних закладів охорони здоров'я для отримання медичних висновків щодо зв'язку нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) з впливом на потерпілого небезпечних (шкідливих) виробничих факторів та/або факторів важкості та напруженості трудового процесу;

визначити вид події, що призвела до нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), причини нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) та обладнання, устаткування, машини, механізми, транспортні засоби, експлуатація яких призвела до настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), відповідно до Класифікатора видів подій, причин, обладнання, устаткування, машин, механізмів, транспортних засобів, що призвели до настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), аварії, згідно з [додатком 9](#);

визначити відповідність умов праці та її безпеки вимогам законодавства про охорону праці;

визначити необхідність проведення лабораторних досліджень, випробувань, технічних розрахунків, експертизи тощо для встановлення

причин настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння);

з'ясувати обставини та причини настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння);

визначити, пов'язані чи не пов'язані нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) з виробництвом;

установити осіб, які допустили порушення вимог нормативно-правових актів з охорони праці;

вивчити документи, що дають змогу відстежити походження нехарчової продукції, під час використання (експлуатації) якої сталися нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) або використання (експлуатація) якої могло стати їх причиною (договори, товарно-супровідну документацію тощо), і подати інформацію про таку продукцію та документи про її походження до відповідного органу державного ринкового нагляду (у разі проведення спеціального розслідування);

розробити план заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам та/або гострим професійним захворюванням (отруєнням), у тому числі пропозиції щодо внесення змін до нормативно-правових актів з охорони праці;

скласти акти за формою Н-1 (тимчасові акти за формою Н-1 у разі їх складення) згідно з [додатком 11](#) у кількості, визначеній рішенням комісії (спеціальної комісії); у разі настання групових нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) скласти акти за формою Н-1 на кожного потерпілого;

розглянути та підписати примірники актів за формою Н-1 (тимчасові акти за формою Н-1 у разі їх складення), а у разі незгоди члена комісії (спеціальної комісії) із змістом розділів 5, 6, 8, 9 такого акта - обов'язково підписати ці акти з відміткою про наявність окремої думки, яка викладається членом комісії письмово, в якій він обґрунтовано викладає пропозиції до змісту розділів 5, 6, 8, 9 акта (окрема думка додається до цих актів та є їх невід'ємною частиною);

у разі виявлення гострого професійного захворювання (отруєння), пов'язаного з виробництвом, крім акта за формою Н-1, скласти картку обліку професійного захворювання (отруєння) за формою П-5 (далі - картка за формою П-5) згідно з [додатком 22](#);

передати не пізніше наступного робочого дня після підписання актів за формою Н-1 матеріали розслідування та примірники таких актів керівнику підприємства (установи, організації) або органу, що утворив комісію (спеціальну комісію), для їх розгляду та затвердження;

дотримуватися вимог законодавства про інформацію щодо захисту персональних даних потерпілих та інших осіб, які зібрані в межах повноважень комісії (спеціальної комісії) під час проведення розслідування та задокументовані в акті за формою Н-1.

34. Рішення щодо визнання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) пов'язаними чи не пов'язаними з виробництвом приймається комісією (спеціальною комісією) шляхом голосування простою більшістю голосів. У разі рівної кількості голосів членів комісії (спеціальної комісії) голос голови комісії (спеціальної комісії) є вирішальним.

35. Голова комісії (спеціальної комісії) зобов'язаний листом згідно з [додатком 3](#) до першого засідання комісії поінформувати потерпілого (членів його сім'ї чи уповноважену ними особу) про призначення розслідування, їх права, запросити до співпраці та на засідання комісії (спеціальної комісії), у подальшому надавати інформацію про хід проведення розслідування, ознайомити з матеріалами розслідування на заключному засіданні комісії (спеціальної комісії).

36. У разі виявлення в затвердженому акті за формою Н-1 недоліків у оформленні, що не впливають на об'єктивність розслідування, причини настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) та висновки комісії (спеціальної комісії), відповідні зміни вносяться наказом роботодавця або органу, що утворив комісію (спеціальну комісію).

Копії наказу надсилаються всім організаціям та особам, представники яких брали участь у розслідуванні, та іншим представникам, визначеним цим Порядком, і є невід'ємним додатком до матеріалів розслідування.

37. У разі продовження строку спеціального розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) за наявності обставин, за яких нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) визнаються пов'язаними з виробництвом, спеціальною комісією протягом 10 робочих днів після продовження строку спеціального розслідування у разі потреби можуть бути складені та підписані тимчасові акти за формою Н-1 на потерпілого (потерпілих) для здійснення страхових виплат, що затверджуються керівником органу, який утворив спеціальну комісію.

У верхньому правому куті першого аркуша тимчасового акта з лицьового боку ставиться позначка "Тимчасовий".

Примірник затвердженого тимчасового акта надсилається роботодавцем в установленому порядку потерпілим (членам їх сімей чи уповноваженим ними особам), робочому органу Фонду та долучається до матеріалів розслідування.

Після завершення спеціального розслідування складається акт за формою Н-1, у розділі 8 якого зазначається про скасування тимчасового акта за формою Н-1 і втрату ним чинності.

Складений після завершення спеціального розслідування акт за формою Н-1 не скасовує документи, що видані іншими організаціями на підставі тимчасового акта за формою Н-1.

38. Голова та члени комісії (спеціальної комісії) мають право одержувати усні та письмові пояснення щодо нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), проводити опитування роботодавця, посадових осіб та інших працівників підприємства (установи, організації), потерпілих, свідків нещасного випадку та причетних до нього осіб.

Голова комісії (спеціальної комісії) має право надсилати необхідні запити під час розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), вносити пропозиції щодо розподілу функцій між членами комісії.

У разі невиконання членами комісії (спеціальної комісії) обов'язків, визначених цим Порядком, голова комісії (спеціальної комісії) має право надсилати керівникам органів (підприємств, установ, організацій тощо), представники яких входять до складу комісії (спеціальної комісії), подання про неналежне виконання ними обов'язків, визначених цим Порядком, та запит щодо визначення іншого представника для включення до складу комісії (спеціальної комісії).

39. Розслідування нещасних випадків, що сталися внаслідок події (аварії, катастрофи тощо) під час руху транспортних засобів усіх видів, проводиться з обов'язковим використанням відомостей (матеріалів) розслідування такої події (протокол огляду та ескіз місця події, пояснення свідків, висновки, постанови тощо), підготовлених відповідними органами (органами досудового розслідування).

На запит голови комісії (спеціальної комісії) відповідними органами (органами досудового розслідування) протягом 10 днів після закінчення досудового розслідування надаються відомості (матеріали) про обставини та причини події (аварії, катастрофи тощо) під час руху транспортних засобів усіх видів, а також осіб, які допустили порушення вимог законодавства.

У разі неотримання таких відомостей (матеріалів) за наявності обставин, за яких нещасний випадок визнається пов'язаним з виробництвом, комісією (спеціальною комісією) протягом 10 робочих днів після продовження строку розслідування (спеціального розслідування) на кожного потерпілого (крім осіб, причетних до керування транспортним засобом) складається, підписується та затверджується тимчасовий акт за [формою Н-1](#), у розділах 6, 7, 9 якого зазначаються інформація, встановлена на час складання акта,

найменування органу, що проводить досудове розслідування, відомості про внесення події до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

У розділі 9 тимчасового акта за формою Н-1, складеного на потерпілого внаслідок події (аварії, катастрофи тощо) під час руху транспортних засобів усіх видів, що користувався транспортним засобом, але не причетний до керування, робиться відповідний запис.

Після отримання відомостей (матеріалів) розслідування події (аварії, катастрофи тощо) під час руху транспортних засобів усіх видів від відповідного органу (органу досудового розслідування) або рішення суду складається акт за формою Н-1, у розділі 8 якого зазначаються відомості про скасування тимчасового акта за формою Н-1 і втрату ним чинності.

40. У разі коли спеціальна комісія під час розслідування випадку зникнення потерпілого під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків отримає висновок від органів досудового розслідування та/або встановить, що обставини зникнення потерпілого дають підстави припускати його загибель від нещасного випадку, пов'язаного з виконанням трудових (посадових) обов'язків, складається та затверджується тимчасовий акт за формою Н-1 з відповідним висновком, що видається сім'ї потерпілого або уповноваженій особі, яка представляє її інтереси, для звернення до суду із заявою про оголошення потерпілого померлим.

Після оголошення судом потерпілого померлим спеціальна комісія складає та подає на затвердження керівнику територіального органу, що утворив спеціальну комісію, акт за формою Н-1, у розділі 8 якого зазначаються відомості про скасування тимчасового акта за формою Н-1 і втрату ним чинності.

41. За рішенням комісії (спеціальної комісії) у разі необхідності проведення лабораторних досліджень, випробувань, технічних розрахунків та експертизи для встановлення обставин і причин нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) та розроблення плану заходів щодо запобігання виникненню подібних нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь) наказом роботодавця або органу, що утворив комісію (спеціальну комісію), може утворюватися експертна комісія за погодженням з органами, організаціями, установами тощо, представники яких залучаються до її роботи.

До складу експертної комісії можуть включатися компетентні в сфері спеціальних знань фахівці та спеціалісти провідних (базових) науково-дослідних, проектно-конструкторських, експертних та інших організацій, органів виконавчої влади, а також незалежні експерти відповідних напрямів.

Експертна комісія з метою надання обґрунтованих відповідей на поставлені комісією (спеціальною комісією) питання під час своєї роботи має право:

ознайомлюватися з обставинами нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), матеріалами розслідування та обстежувати місце нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння);

проводити відбір проб повітря, інших речовин і матеріалів, лабораторні дослідження, випробування, технічні розрахунки та фотозйомку місця нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) (у разі потреби та можливості);

доступу до необхідної технічної документації, огляду машин, механізмів, устаткування, інших речовин і матеріалів тощо, що стали причиною нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння);

отримувати додаткові матеріали та інформацію, що стосуються даного нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння);

формулювати до комісії (спеціальної комісії) запити з питань, що потребують додаткового з'ясування у потерпілих і свідків.

За результатами роботи експертна комісія зобов'язана скласти висновок, в якому повинна надати обґрунтовані та об'єктивні відповіді на поставлені комісією (спеціальною комісією) питання.

Зазначений висновок використовується комісією (спеціальною комісією) під час складання акта за формою Н-1 і є невід'ємною частиною матеріалів розслідування.

Відшкодування витрат, пов'язаних з діяльністю експертної комісії та залучених до її роботи фахівців і спеціалістів, покладається на підприємство (установу, організацію), на якому сталися нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), працівником якого був потерпілий, на підставі наданих експертною комісією документів, що містять відомості про господарську операцію та підтверджують її здійснення.

42. У разі проведення лабораторних досліджень, експертизи, випробувань експертно-технічними центрами, дослідними, випробувальними лабораторіями та іншими підрозділами (групами) технічної підтримки, які функціонують у складі підприємств (установ, організацій), що належать до сфери управління Держпраці, висновки щодо причин настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) та пропозиції щодо заходів запобігання виникненню подібних нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь) надаються зазначеними організаціями на запит голови комісії (спеціальної комісії).

43. Заклади судово-медичної експертизи, експертно-технічні центри, органи досудового розслідування, інші органи та установи на запит роботодавця, голови комісії (спеціальної комісії), потерпілого (членів його сім'ї чи уповноваженої ними особи) повинні безоплатно надавати у найкоротший строк матеріали та висновки щодо нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), а у разі, коли необхідні висновки судово-гістологічної та судово-токсикологічної експертизи, - після проведення цих досліджень.

44. На запит голови комісії (спеціальної комісії), потерпілого (членів його сім'ї або уповноваженої ними особи) заклади охорони здоров'я у найкоротший строк безоплатно надають необхідний для проведення розслідування медичний висновок про встановлення зв'язку (або його відсутність) погіршення стану здоров'я працівника з впливом на нього шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу, а також наявності протипоказань за станом здоров'я виконувати роботу потерпілим.

До запиту долучаються матеріали, що містять необхідні відомості про обставини нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), результати дослідження умов праці та виробничого середовища, зокрема кількісні та якісні характеристики небезпечних, шкідливих виробничих факторів та/або факторів важкості чи напруженості трудового процесу, які передували настанню нещасного випадку.

45. Роботодавець зобов'язаний:

створити належні умови для роботи комісії (спеціальної комісії), зокрема забезпечити приміщенням, засобами зв'язку, оргтехнікою, автотранспортом, спецодягом, спецвзуттям (у разі потреби), канцелярським приладдям тощо, а також за рішенням комісії (спеціальної комісії) залучити до роботи експертів, інших спеціалістів;

забезпечити виконання за рішенням комісії (спеціальної комісії) додаткової фотозйомки місця, де стався нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), об'єктів, устаткування, інструментів, надання технічної документації та інших документів, необхідних для розслідування, а також проведення необхідних лабораторних досліджень, випробувань, технічних розрахунків, експертизи (науково-технічної, медичної тощо);

забезпечити належне виконання обов'язків у роботі комісії (спеціальної комісії) представників підприємства (установи, організації), а у разі невиконання - внести відповідні зміни;

розглянути протягом двох робочих днів після складення актів за [формою Н-1](#) матеріали розслідування нещасного випадку та/або гострого

професійного захворювання (отруєння), підготовлені комісією, затвердити примірники актів за формою Н-1;

організувати друкування, тиражування та формування протягом п'яти робочих днів після затвердження актів за формою Н-1 необхідної кількості копій матеріалів розслідування (спеціального розслідування) разом з актами за формою Н-1, їх прошиття та нумерацію;

видати протягом двох робочих днів після затвердження актів за формою Н-1 наказ про вжиття запропонованих комісією (спеціальною комісією) заходів до запобігання виникненню подібних нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь) у визначені в акті за формою Н-1 строки та надати (надіслати) його органам та установам, представники яких брали участь у розслідуванні, у подальшому в письмовій формі інформувати їх про стан вжиття заходів;

притягнути згідно із законодавством до відповідальності працівників, дії або бездіяльність яких призвели до настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) та які допустили порушення вимог нормативно-правових актів про охорону праці, посадових інструкцій та інструкцій з охорони праці;

компенсувати витрати, пов'язані з діяльністю комісії (спеціальної комісії) та залучених до її роботи експертів, інших спеціалістів, проведенням технічної експертизи чи роботи експертної комісії, на підставі документів, що містять відомості про господарську операцію та підтверджують її здійснення;

відшкодувати витрати, пов'язані з відрядженням працівників, які є членами комісії (спеціальної комісії), та інших залучених до її роботи осіб, у розмірах, передбачених нормами відшкодування витрат на відрядження за рахунок валових витрат шляхом перерахування відповідної суми на реєстраційні рахунки бюджетних установ в органах Казначейства та поточні рахунки суб'єктів господарювання у банківських установах України.

46. Голова (заступник Голови) Держпраці або керівник її територіального органу, що утворив спеціальну комісію, повинен протягом трьох робочих днів після надходження матеріалів спеціального розслідування розглянути їх та затвердити примірники акта за формою Н-1 або у разі невстановлення причин настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння); невизнання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) пов'язаним з виробництвом за наявних обставин, за яких нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) визнаються пов'язаними з виробництвом; невстановлення осіб, які допустили порушення вимог нормативно-правових актів з охорони праці; нерозроблення плану заходів щодо запобігання виникненню подібних нещасних випадків та/або гострих професійних

захворювань (отруєнь) обґрунтовано повернути їх на доопрацювання, продовживши наказом строк розслідування до п'яти робочих днів.

47. Протягом трьох робочих днів після формування матеріалів розслідування роботодавець повинен надіслати їх:

територіальному органу Держпраці за місцем настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), а у разі події (аварії, катастрофи тощо) під час руху транспортних засобів усіх видів - за місцем реєстрації підприємства (установи, організації);

Держпраці (у разі проведення спеціального розслідування);

Національному науково-дослідному інституту промислової безпеки та охорони праці для проведення аналізу стану виробничого травматизму та аварій на виробництві, розроблення відповідних профілактичних заходів щодо запобігання їм (у разі проведення спеціального розслідування);

лікарю-профпатологу за місцезнаходженням підприємства (установи, організації), їх об'єктів, на яких сталося гостре професійне захворювання (отруєння);

робочому органу Фонду за місцем реєстрації підприємства (установи, організації);

органу поліції (у разі настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), що призвели до тяжких (у тому числі з можливою інвалідністю потерпілого) чи смертельних наслідків, смерті працівника під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків);

іншим підприємствам (установам, організаціям), представники яких брали участь у проведенні розслідування (у разі необхідності).

Потерпілому, членам його сім'ї чи уповноваженій ними особі надається акт за формою Н-1 разом з документами, зазначеними у пункті 12 приміток до [додатка 11](#).

48. У разі проведення повторного розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), що вже проводилося на підставі нормативно-правового акта, який на момент проведення повторного розслідування втратив чинність, для визнання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) пов'язаними чи не пов'язаними з виробництвом застосовується нормативно-правовий акт, під час дії якого вони сталися, а оформлення матеріалів розслідування здійснюється відповідно до вимог цього Порядку.

49. До матеріалів розслідування (спеціального розслідування) належать такі документи та їх копії:

екстрене повідомлення закладу охорони здоров'я про звернення потерпілого з посиланням на нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння);

повідомлення роботодавця (замовника робіт) про нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), звернення органу досудового розслідування, інформація, отримана з інших джерел (звернення юридичних і фізичних осіб тощо), рішення (постанова) суду про проведення розслідування чи повторного розслідування або про встановлення факту настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) у судовому порядку;

копія наказу про утворення комісії з розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння);

копія наказу про продовження строку розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння);

копія наказу про утворення експертної комісії;

примірник (копія) акта за формою Н-1;

лист потерпілому (членам його сім'ї чи уповноваженій ними особі) про утворення комісії з розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) та запрошення до співпраці;

протоколи засідання комісії (спеціальної комісії) з розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) щодо розподілу обов'язків, зустрічі з потерпілим (членами його сім'ї чи уповноваженою ними особою);

протокол огляду місця, де стався нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння);

ескіз місця, де стався нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), необхідні плани, схеми, фотознімки такого місця, пошкоджених об'єктів, устаткування, інструментів тощо;

пояснювальні записки та протоколи опитування посадових осіб, потерпілих, свідків нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) та інших осіб;

висновок експертизи (технічної, науково-технічної, медичної тощо) у разі проведення та/або експертної комісії у разі її утворення;

копії протоколів технічного огляду транспортних засобів, результати діагностики обладнання (устаткування), випробувань і вимірювань електроустановок тощо;

копії документів про проходження потерпілим навчання та інструктажів з питань охорони праці;

копії документів про забезпечення потерпілого засобами індивідуального та колективного захисту;

копії документів про проходження потерпілим попереднього та періодичного медичних оглядів;

висновок про діагноз, причини смерті або характер і ступінь тяжкості травми потерпілого, стан алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння потерпілого;

результати додаткових лабораторних досліджень шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу, проведених установами, організаціями, лабораторіями, яким надано право проводити такі дослідження (у разі їх проведення);

запити до органів та установ про надання відповідних висновків і матеріалів;

відповіді (висновки) органів та установ;

копії декларацій відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства з охорони праці або дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки відповідно до [Порядку](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1107 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 84, ст. 3077);

витяги з нормативно-правових актів щодо охорони праці, вимоги яких порушені;

копії приписів служби охорони праці підприємства (установи, організації) (які стосуються даного випадку, об'єкта, цеху, ділянки тощо);

копії актів перевірок і розпорядчих документів територіальних органів Держпраці, постанов (ухвал) судових інстанцій (за наявності) - у разі проведення спеціального розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння);

копії протоколів про адміністративні правопорушення, що стосуються нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), виданих роботодавцеві посадовими особами територіальних органів Держпраці під час проведення спеціального розслідування (за наявності);

інформація щодо відповідності встановленим вимогам нехарчової продукції, під час використання (експлуатації) якої сталися нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) або

використання (експлуатація) якої могло стати їх причиною (однією із причин), - у разі проведення спеціального розслідування;

інші документи залежно від обставин і причин нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) за рішенням комісії.

У разі проведення спеціального розслідування випадку смерті працівника під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків до матеріалів розслідування належать:

повідомлення роботодавця (замовника робіт) про нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), звернення органу досудового розслідування, інформація, отримана з інших джерел (звернення юридичних і фізичних осіб тощо), рішення (постанова) суду про проведення розслідування чи повторного розслідування або про встановлення факту настання нещасного випадку в судовому порядку;

копія наказу Держпраці про утворення спеціальної комісії;

копія наказу Держпраці про продовження строку спеціального розслідування;

примірник (копія) акта за [формою Н-1](#);

медичний висновок про причини смерті, стан алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння;

протокол огляду місця, де сталися нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння), за встановленою формою;

протокол зустрічі членів спеціальної комісії з членами сім'ї потерпілого чи уповноваженою особою, яка представляє їх інтереси;

інші документи залежно від обставин і причин настання смерті працівника під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків.

Документи, що отримані, використані та складені комісією (спеціальною комісією) під час проведення розслідування, зазначаються окремим переліком і належать до матеріалів розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), аварії.

50. Кількість актів за формою Н-1 визначається рішенням комісії (спеціальної комісії).

Оригінали акта за формою Н-1 надаються потерпілому (членам його сім'ї чи уповноваженій ними особі), робочому органу Фонду, підприємству (установі, організації) або місцевій держадміністрації чи органу місцевого самоврядування (у разі настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) з особами, які працюють на умовах цивільно-правового договору, на інших підставах, передбачених законом,

фізичними особами - підприємцями, особами, які провадять незалежну професійну діяльність, членами фермерського господарства).

Іншим органам та установам, представники яких брали участь у розслідуванні нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), надається копія акта.

51. У разі повторного розслідування (спеціального розслідування) у розділі 6 акта за формою Н-1 “Висновок комісії” робиться запис про визнання акта за формою Н-1 попереднього розслідування недійсним. Матеріали додаткового чи повторного спеціального розслідування надсилаються згідно з вимогами цього Порядку.

Відповідні зміни вносяться до журналу реєстрації осіб, які потерпіли від нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь) на виробництві.

52. Обставини, за яких нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) визнаються пов’язаними з виробництвом, є:

1) виконання потерпілим трудових (посадових) обов’язків згідно з внутрішнім трудовим розпорядком підприємства (установи, організації), у тому числі у відрядженні (згідно з внутрішнім трудовим розпорядком підприємства (установи, організації), на яке він відряджений);

2) перебування потерпілого на робочому місці, на території підприємства (установи, організації) або в іншому місці під час виконання трудових (посадових) обов’язків чи завдань роботодавця з моменту прибуття на підприємство (в установу, організацію) до відбуття з нього, що фіксується відповідно до правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації), у тому числі в робочий і надурочний час;

3) підготовка до роботи та приведення в порядок після закінчення роботи знарядь виробництва, засобів захисту, одягу, а також здійснення заходів щодо особистої гігієни, пересування працівника з цією метою по території підприємства (установи, організації) перед початком роботи та після її закінчення;

4) виконання завдань за письмовим розпорядженням роботодавця в неробочий час, під час відпустки, у вихідні, святкові та неробочі дні;

5) виконання потерпілим дій в інтересах підприємства (установи, організації), де він працює, що не належать до його трудових (посадових) обов’язків;

6) раптова смерть внаслідок гострої серцево-судинної недостатності, ішемічного інсульту, серцево-судинної недостатності або порушення мозкового кровообігу під час перебування на підземних роботах (видобування корисних копалин, будівництво (реконструкція, капітальний

ремонт), технічне переоснащення шахт, рудників, копалень, метрополітенів, підземних каналів, тунелів та інших підземних споруд, проведення геологорозвідувальних робіт під землею) або після підйому на поверхню з даною ознакою, що підтверджено медичним висновком;

7) раптове погіршення стану здоров'я потерпілого, одержання травм або його смерть під час виконання трудових (посадових) обов'язків внаслідок впливу шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу, що підтверджено медичним висновком, або у разі, коли потерпілий не пройшов обов'язкового медичного огляду відповідно до законодавства, а робота, що виконувалася, протипоказана потерпілому відповідно до медичного висновку;

8) проїзд на роботу чи з роботи на транспортному засобі, що належить підприємству (установі, організації), або на іншому транспортному засобі, наданому роботодавцем відповідно до укладеного договору з іншим підприємством (установою, організацією);

9) проїзд згідно з установленим завданням і маршрутом до місця чи з місця відрядження на транспортному засобі (громадському, власному чи службовому тощо, в тому числі наданому іншим підприємством (установою, організацією) на підставі письмової угоди з роботодавцем про надання послуг з перевезення), що підтверджується документально та відшкодовується роботодавцем;

10) використання власного транспортного засобу в інтересах підприємства (установи, організації) з дозволу або за письмовим дорученням роботодавця (безпосереднього керівника робіт);

11) перебування потерпілого у транспортному засобі або на його стоянці, на території вахтового селища, в тому числі під час змінного відпочинку, якщо настання нещасного випадку пов'язане з виконанням потерпілим трудових (посадових) обов'язків або з впливом на нього шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу;

12) прямування до об'єкта (між об'єктами) обслуговування за затвердженим маршрутом або до будь-якого об'єкта за дорученням роботодавця;

13) перебування на території підприємства (установи, організації) або в іншому визначеному роботодавцем місці у зв'язку з проведенням виробничої наради, одержанням заробітної плати, проходженням обов'язкового медичного огляду, навчання тощо або проведенням з дозволу чи за ініціативою роботодавця професійних і кваліфікаційних конкурсів, спортивних заходів, передбачених колективним договором, за наявності відповідного рішення (наказу, розпорядження тощо) роботодавця;

14) надання підприємством (установою, організацією) благодійної допомоги іншим підприємствам (установам, організаціям) за наявності відповідного рішення (наказу, розпорядження тощо) роботодавця;

15) однократний вплив на працівника шкідливих чи небезпечних виробничих факторів, внаслідок яких у нього виникло гостре професійне захворювання (отруєння), за наявності висновку закладу охорони здоров'я;

16) вплив небезпечних, шкідливих або інших виробничих факторів під час технологічної перерви або перерви для відпочинку чи харчування на території підприємства (установи, організації) згідно з правилами внутрішнього трудового розпорядку, що підтверджено висновком закладу охорони здоров'я або експертної комісії;

17) заподіяння потерпілому тілесних ушкоджень іншою особою або його вбивство під час виконання чи у зв'язку з виконанням трудових (посадових) обов'язків або дій в інтересах підприємства (установи, організації) незалежно від початку досудового розслідування, крім випадків з'ясування з іншою особою особистих стосунків невиробничого характеру, що встановлено комісією з розслідування та/або підтверджено висновком компетентних органів;

18) погіршення стану здоров'я внаслідок отруєння алкоголем, наркотичними засобами, токсичними чи отруйними речовинами, а також їх дії (асфіксія, зупинка серця тощо), що підтверджено медичним висновком, якщо це пов'язано із застосуванням таких речовин у виробничому процесі чи порушенням вимог щодо їх зберігання та транспортування;

19) ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій на виробничих об'єктах і транспортних засобах, що використовуються підприємством (установою, організацією);

20) скоєння самогубства працівником плавскладу на суднах морського, річкового та рибпромислового флоту в разі перевищення обумовленого колективним договором строку перебування у рейсі або його смерті під час перебування у рейсі внаслідок впливу шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу;

21) оголошення працівника померлим внаслідок зникнення під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків (відповідно до ухваленого рішення суду);

22) одержання травм під час використання транспортних засобів, устаткування, інструментів, матеріалів тощо, що належать і використовуються підприємством (установою, організацією), у разі їх несправності, що підтверджено відповідними висновками;

23) одержання травм або смерть потерпілого під час виконання трудових (посадових) обов'язків у разі перебування його у стані алкогольного,

токсичного чи наркотичного сп'яніння, підтвердженого відповідним медичним висновком, за наявності технічних або організаційних причин настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) або у разі, коли потерпілий не був відсторонений від виконання робіт відповідно до вимог правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації) або колективного договору;

24) виконання фізичною особою - підприємцем виду робіт, зазначеного в документах обов'язкової звітності, за обставин, зазначених у підпунктах 1-23 цього пункту;

25) виконання робіт особами, які працюють на умовах цивільно-правового договору, на інших підставах, передбачених законом, особами, які провадять незалежну професійну діяльність, членами фермерського господарства за обставин, зазначених у підпунктах 1-23 цього пункту;

26) виконання робіт особою, яка фактично допущена до роботи без оформлення трудового договору (контракту), у разі підтвердження факту перебування потерпілого у трудових відносинах з роботодавцем за обставин, зазначених у підпунктах 1-23 цього пункту.

Перелік обставин, за яких настає страховий випадок державного соціального страхування громадян від нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), аварії на виробництві, визначений [у додатку 10](#).

53. Нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) визнаються не пов'язаними з виробництвом у разі вчинення потерпілим кримінального правопорушення, що встановлено обвинувальним вироком суду або постановою (ухвалою) про закриття кримінального провадження за нереабілітуючими підставами; смерті працівника від загального захворювання або самогубства, що підтверджено висновками судово-медичної експертизи та/або відповідною постановою про закриття кримінального провадження.

Контроль, облік і звітність щодо нещасних випадків, гострих професійних захворювань (отруєнь), аварій

54. Контроль за своєчасністю та об'єктивністю проведення розслідування нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь), аварій, підготовкою матеріалів розслідування, веденням їх обліку, вжиттям заходів до усунення причин їх настання здійснюють Держпраці та робочі органи Фонду відповідно до компетенції.

Громадський контроль здійснюють профспілки через свої виборні органи та представників, а також уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці у разі відсутності на підприємстві (в установі, організації) профспілки.

Зазначені в цьому пункті органи та особи у разі виявлення порушень вимог цього Порядку та/або у зв'язку з надходженням від потерпілого (члена його сім'ї чи уповноваженої ними особи) обґрунтованого звернення разом з підтвердними документами щодо незгоди з висновками комісії стосовно обставин та причин нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) вживають відповідно до компетенції заходів для проведення повторного розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), затвердження чи перегляду затвердженого акта за [формою Н-1](#).

55. Посадова особа Держпраці або її територіального органу має право перевіряти об'єктивність розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) комісією підприємства (установи, організації), якість оформлених матеріалів та їх відповідність вимогам цього Порядку, а також отримувати іншу інформацію та документи від роботодавця, що стосуються нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння).

За результатами перевірки матеріалів розслідування та/або у разі відмови роботодавця провести розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) чи скласти або затвердити акт за формою Н-1, а також у разі приховування факту нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) посадова особа Держпраці або її територіального органу має право видавати обов'язковий до виконання припис за формою Н-9 згідно з [додатком 24](#) щодо проведення розслідування, оформлення матеріалів розслідування відповідно до вимог цього Порядку.

56. Роботодавець після одержання обов'язкового до виконання припису за [формою Н-9](#) зобов'язаний протягом 10 робочих днів забезпечити вжиття зазначених у ньому заходів, а також притягти до відповідальності працівників, які допустили порушення вимог законодавства. Про вжиття заходів роботодавець письмово повідомляє Держпраці або її територіальному органу в установленій у приписі строк.

57. За результатами перевірки об'єктивності розслідування, проведеного комісією підприємства (установи, організації), та у разі виявлення факту недотримання вимог нормативно-правових актів з охорони та гігієни праці під час визначення відповідності умов праці та її безпеки вимогам законодавства про охорону праці, з'ясування обставин і причин настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), встановлення осіб, які допустили порушення вимог нормативно-правових актів з охорони праці, розроблення плану заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам та/або гострим професійним захворюванням (отруєнням) Держпраці або її територіальним органом може бути прийнято рішення про призначення одного спеціального розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння).

Якщо Держпраці не прийнято рішення про проведення спеціального розслідування, результати роботи комісії, утвореної роботодавцем, оскаржуються потерпілим (членами його сім'ї чи уповноваженою ними особою) лише у судовому порядку.

Рішення комісії (спеціальної комісії), зміст акта за формою Н-1 можуть бути оскаржені в судовому порядку потерпілим, членами його сім'ї або уповноваженою ними особою, робочим органом Фонду, а також іншими органами, установами, підприємствами та організаціями, представники яких брали участь у розслідуванні (спеціальному розслідуванні).

58. Протягом трьох років з дати отримання акта за формою Н-1 потерпілий, член його сім'ї чи уповноважена ними особа або органи, установи та організації, представники яких брали участь у розслідуванні нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), мають право звернутися до роботодавця, Держпраці або її територіального органу щодо призначення повторного розслідування (спеціального розслідування) у зв'язку з незгодою з обставинами та причинами настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) та/або з висновком комісії, які викладені в акті за формою Н-1.

За наявності документів, що можуть суттєво вплинути на висновки комісії (спеціальної комісії), роботодавцем, Держпраці або її територіальним органом (або юридичною особою, яка утворювала комісію, та її органом управління) вживаються заходи до призначення повторного розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння).

Голова Держпраці або керівник її територіального органу у разі невиконання спеціальною комісією визначених цим Порядком обов'язків має право призначити повторне спеціальне розслідування нещасного випадку, притягти до відповідальності посадових осіб територіального органу Держпраці та підприємства (установи, організації), які допустили порушення вимог цього Порядку.

Повторне розслідування (спеціальне розслідування) нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) проводиться комісією (спеціальною комісією) в іншому складі (із заміною всіх членів комісії).

Висновки повторного спеціального розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння) можуть бути оскаржені лише у судовому порядку.

59. Уповноважений орган чи наглядова рада підприємства (у разі її утворення), а у разі їх відсутності місцева держадміністрація або орган місцевого самоврядування після одержання матеріалів спеціального розслідування повинні розглянути обставини та причини настання нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння),

аварії та розробити план заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам та/або гострим професійним захворюванням (отруєнням), аваріям.

60. Орган досудового розслідування, яким внесено до Єдиного реєстру досудових розслідувань відомості про кримінальне правопорушення, на запит Держпраці або її територіального органу протягом місяця після надходження матеріалів спеціального розслідування надає інформацію про рішення, яке прийнято за результатами їх розгляду.

61. Оригінали затверджених актів за формою Н-1 разом з іншими матеріалами розслідування зберігаються роботодавцем і робочим органом Фонду відповідно до строків зберігання, нормативно встановлених типовими та галузевими переліками видів документів, затвердженими відповідно до законодавства.

Підприємство (установа, організація), на (в) яких сталися нещасний випадок та/або гостре професійне захворювання (отруєння) з працівником під час виконання завдання в інтересах свого підприємства (установи, організації) на території (об'єкті) іншого підприємства (установи, організації), зберігає примірник акта за формою Н-1 протягом періоду, необхідного для здійснення передбачених актом заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам та/або гострим професійним захворюванням (отруєнням), але не менше ніж один рік.

У разі реорганізації підприємства (установи, організації) матеріали розслідування передаються його правонаступнику, а у разі ліквідації підприємства (установи, організації) - до державного архіву.

62. Усі нещасні випадки та/або гострі професійні захворювання (отруєння), аварії, що сталися на виробництві, реєструються у журналі за формами згідно з [додатками 26](#) та [27](#).

63. Облік нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь), аварій ведуть:

підприємства (установи, організації), органи управління та наглядові ради підприємства (у разі їх утворення) - нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь), аварій;

робочі органи Фонду - усіх нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь), у розслідуванні яких брали участь представники Фонду.

Облік нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь), що сталися з особами, які допущені до роботи без оформлення трудового договору (контракту), ведеться роботодавцем, з яким встановлено факт перебування потерпілого у трудових відносинах.

Держпраці та її територіальні органи, міністерства (інші центральні органи виконавчої влади, державні органи), місцеві держадміністрації ведуть оперативний облік нещасних випадків, що підлягають спеціальному розслідуванню, постраждалих від гострих професійних захворювань (отруєнь) та/або аварій.

64. Після закінчення періоду тимчасової непрацездатності потерпілого роботодавець протягом 10 робочих днів складає відомості про наслідки нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєнь), аварії за формою Н-2 (далі - повідомлення за формою Н-2) згідно з [додатком 25](#), де зазначається про закінчення періоду тимчасової непрацездатності потерпілого; смерть потерпілого внаслідок раптового погіршення стану здоров'я, що підтверджується висновком закладу охорони здоров'я; встановлення заключного діагнозу; смерть потерпілого внаслідок нещасного випадку, що стався раніше, що підтверджується висновком судово-медичної експертизи про наслідковий зв'язок з нещасним випадком; встановлення інвалідності потерпілому чи його смерть внаслідок одержаної ним травми.

Повідомлення за формою Н-2 протягом трьох робочих днів надсилається роботодавцем організаціям та особам, яким надсилались акти за формою Н-1, додається до матеріалів розслідування та зберігається разом з ними відповідно до вимог цього Порядку.

65. Держпраці та Фонд соціального страхування надають дані щодо нещасних випадків та професійних захворювань на виробництві Держстату для проведення державного статистичного спостереження.

66. Порядок надання даних Держстату визначається відповідними угодами.

67. Роботодавець зобов'язаний провести аналіз причин настання нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь), аварій за підсумками кварталу, півріччя, року і розробити та виконати план заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам та/або гострим професійним захворюванням (отруєнням), аваріям.

68. Уповноважені органи чи наглядові ради підприємств (у разі їх утворення), міністерства, інші державні органи, місцеві держадміністрації зобов'язані на підставі актів за формою Н-1 проводити аналіз обставин і причин настання нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь), аварій за підсумками півріччя та року, доводити його результати до відома підприємств (установ, організацій), а також розробляти плани заходів щодо запобігання подібним нещасним випадкам та/або гострим професійним захворюванням (отруєнням), аваріям.

69. Держпраці та її територіальні органи, Фонд страхування та його робочі органи, профспілки перевіряють відповідно до компетенції ефективність роботи з профілактики нещасних випадків та/або гострих

професійних захворювань (отруєнь), аварій і вживають заходів до усунення виявлених порушень вимог цього Порядку згідно із законодавством.

Порядок складення санітарно-гігієнічних характеристик умов праці та вимоги до них

70. У разі підозри наявності в працівника хронічного професійного захворювання (отруєння) з метою встановлення діагнозу складається санітарно-гігієнічна характеристика умов праці (далі - санітарно-гігієнічна характеристика), що є одним з документів, з урахуванням якого вирішується питання про зв'язок хронічного професійного захворювання (отруєння) з впливом шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу (далі - виробничі фактори).

71. Санітарно-гігієнічна характеристика складається лікарем з гігієни праці територіального органу Держпраці за фактичним місцезнаходженням підприємства (установи, організації), де працює хворий, на запит керівника закладу охорони здоров'я, що забезпечує надання вторинної (спеціалізованої) медичної допомоги, за поданням лікаря-профпатолога із залученням (у разі потреби) голови та членів комісії закладу охорони здоров'я, який проводить періодичні медичні огляди.

72. Запит щодо складення санітарно-гігієнічної характеристики заклад охорони здоров'я згідно з [додатком 13](#) протягом трьох робочих днів після виявлення у працівника підозри на хронічне професійне захворювання (отруєння) надає керівнику територіального органу Держпраці за фактичним місцезнаходженням підприємства (установи, організації), де працює (працював) хворий.

Копії запиту надсилаються:

робочому органу Фонду за фактичним місцезнаходженням підприємства (установи, організації), де працює (працював) хворий;
роботодавцю.

73. Високоспеціалізовані профпатологічні заклади охорони здоров'я, яким надано право встановлювати остаточний діагноз щодо професійних захворювань, можуть надсилати запити до територіальних органів Держпраці з обґрунтуванням необхідності внесення доповнень до санітарно-гігієнічних характеристик.

74. Для складення санітарно-гігієнічної характеристики керівник територіального органу Держпраці надсилає припис роботодавцю для надання необхідних документів за встановленою формою згідно з [додатком 15](#).

Строк надання документів не повинен перевищувати 15 робочих днів з часу отримання зазначеного припису.

У разі потреби зазначений строк може бути продовжено за згодою керівника територіального органу Держпраці з метою проведення роботодавцем додаткових лабораторних, інструментальних, хронометражних та інших вимірювань (досліджень) умов праці, необхідних для складення санітарно-гігієнічної характеристики.

Завірені в установленому порядку та узгоджені з робочим органом Фонду матеріали подаються до територіального органу Держпраці разом із супровідним листом.

75. У разі зміни форми власності та виду діяльності підприємства (установи, організації) інформацію, зазначену в [додатку 15](#), надає його правонаступник.

76. Роботодавець несе відповідальність згідно із законодавством за повноту та достовірність поданих документів.

77. Територіальний орган Держпраці протягом 15 робочих днів після одержання матеріалів від роботодавця проводить вивчення та аналіз документів, поданих власником підприємства, уповноваженим органом чи наглядовою радою підприємства (у разі її утворення).

78. Протягом п'яти робочих днів з дня проведення обстеження об'єкта складається відповідний акт згідно з [додатком 18](#) у трьох примірниках, що зберігаються:

у територіальному органі Держпраці;

на підприємстві (в установі, організації), де працює (працював) хворий;

у робочому органі Фонду.

Акт в усіх зазначених організаціях зберігається протягом строку, визначеного типовими та галузевими переліками видів документів, затверджених відповідно до законодавства.

Акт підписується головою та всіма членами комісії. У разі незгоди із змістом акта член комісії підписує його з відміткою про наявність окремої думки, яку викладає письмово та додає до акта як його невід'ємну частину.

З актом ознайомлюють працівника, робоче місце якого обстежувалося, або уповноважену ним особу, що засвідчується їх підписами. У разі відмови їх від підпису акт підписується свідками. Працівник або його уповноважена особа мають право обґрунтувати свою відмову.

79. Територіальний орган Держпраці протягом п'яти робочих днів після складення та підписання акта всіма членами комісії готує санітарно-гігієнічну характеристику згідно з [додатком 16](#).

Строк складення санітарно-гігієнічної характеристики не повинен перевищувати 45 днів з моменту отримання відповідного запиту. Вимоги до

інформації, яка зазначається в санітарно-гігієнічній характеристиці шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу, визначені у [додатку 12](#).

80. Санітарно-гігієнічна характеристика підписується лікарем з гігієни праці та затверджується керівником територіального органу Держпраці.

Особи, які підписали акт обстеження умов праці, а також ті, що склали санітарно-гігієнічну характеристику, несуть відповідальність за достовірність зазначеної у них інформації щодо умов праці та трудового процесу згідно з вимогами законодавства.

81. На непрацюючих пенсіонерів або осіб, які не працюють, лікарем з гігієни праці територіального органу Держпраці складається інформаційна довідка про умови праці працівника у разі підозри в нього хронічного професійного захворювання (отруєння) (далі - інформаційна довідка) згідно з [додатком 14](#) на підставі даних про умови праці на їх робочих місцях у разі збереження цих робочих місць на підприємстві (в установі, організації), де вони раніше працювали, а у разі їх відсутності - отриманих на підставі наукових досліджень (розробок), характеристики виробничих факторів на аналогічних виробництвах. У разі проведення обстеження підприємства (установи, організації) для складення інформаційної довідки - зазначене обстеження проводиться за участю представника робочого органу Фонду, профспілки, працівника або уповноваженої особи від працівника.

82. У разі коли працівник працював на кількох підприємствах (в установах, організаціях), санітарно-гігієнічна характеристика складається територіальним органом Держпраці, який здійснював державний нагляд (контроль) за останнім підприємством (установою, організацією), де працював працівник, з додаванням у разі потреби інформаційних довідок від інших територіальних органів Держпраці, які здійснювали державний нагляд (контроль) за підприємствами (установами, організаціями), де він працював раніше.

83. Якщо на час складання санітарно-гігієнічної характеристики працівник не підпадав під вплив шкідливих виробничих факторів, що могли викликати хронічне професійне захворювання (отруєння), ураховується його попередня робота, пов'язана з дією шкідливих виробничих факторів незалежно від стажу роботи на (останньому) підприємстві (в установі, організації). У такому разі санітарно-гігієнічна характеристика складається територіальним органом Держпраці, який здійснював державний нагляд (контроль) за підприємством (установою, організацією), де були умови для розвитку хронічного професійного захворювання (отруєння).

84. У разі виникнення підозри на хронічне професійне захворювання (отруєння) після припинення контакту працівника із шкідливими виробничими факторами (пізній силікоз, деякі онкологічні захворювання тощо), а також у разі неможливості отримання даних про його умови праці

(ліквідація підприємства (установи, організації), цеху, ділянки, робочого місця або в разі тривалої зупинки виробничого процесу, відсутності даних в архівах підприємства (установи, організації) та територіального органу Держпраці, робота за кордоном тощо) інформаційна довідка складається на підставі даних трудової книжки та гігієнічної характеристики умов праці на аналогічних робочих місцях або типових санітарно-гігієнічних характеристик умов праці за результатами наукових досліджень в аналогічних професійних групах.

85. Санітарно-гігієнічна характеристика складається територіальним органом Держпраці у чотирьох примірниках та надсилається:

закладу охорони здоров'я, який надіслав запит щодо її отримання;

робочому органу Фонду;

підприємству (установі, організації), де працює (працював) працівник.

Санітарно-гігієнічна характеристика зберігається протягом строку, визначеного типовими та галузевими переліками видів документів, затверджених відповідно до законодавства.

86. Санітарно-гігієнічна характеристика може бути використана протягом п'яти років, якщо умови праці працівника за цей час не змінилися, що підтверджується довідкою роботодавця (особи) або відповідного територіального органу Держпраці.

87. Облік санітарно-гігієнічних характеристик та інформаційних довідок ведеться територіальними органами Держпраці в журналі за формою згідно з [додатком 17](#).

88. У разі незгоди із санітарно-гігієнічною характеристикою заявник має право оскаржити її в судовому порядку.

Встановлення зв'язку захворювання з умовами праці, розслідування причин та облік випадків хронічних професійних захворювань (отруєнь)

89. Усі випадки хронічних професійних захворювань незалежно від строку їх настання підлягають розслідуванню.

90. Хронічне професійне захворювання (отруєння) не завжди супроводжується втратою працездатності. Випадки професійних інфекційних захворювань та хронічних професійних інтоксикацій розслідуються як хронічні професійні захворювання (отруєння).

91. Віднесення захворювання до хронічного професійного здійснюється відповідно до процедури встановлення зв'язку захворювання з умовами праці згідно з цим Порядком та [переліком професійних захворювань](#), затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 8 листопада 2000 р. № 1662 (Офіційний вісник України, 2000 р., № 45, ст. 1940).

Перелік установ і закладів, що мають право встановлювати остаточний діагноз хронічних професійних захворювань, затверджується МОЗ і переглядається кожні п'ять років.

92. У разі підозри на хронічне професійне захворювання (отруєння) заклад охорони здоров'я направляє працівника на консультацію до лікаря-профпатолога області або міста з документами, перелік яких визначено у [пункті 99](#) цього Порядку.

93. Для встановлення остаточного діагнозу та зв'язку захворювання з впливом шкідливих і небезпечних факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу лікар-профпатолог області або міста направляє хворого до високоспеціалізованого профпатологічного закладу охорони здоров'я, якому МОЗ надало право встановлювати остаточний зв'язок захворювання з умовами праці, з відповідними документами.

До високоспеціалізованого профпатологічного закладу охорони здоров'я у разі потреби для встановлення діагнозу можуть направлятися також хворі, які проходять обстеження у науково-дослідних інститутах (установах) медичного профілю.

94. Високоспеціалізовані профпатологічні заклади охорони здоров'я проводять амбулаторне та/або стаціонарне обстеження хворих і встановлюють діагноз хронічного професійного захворювання (отруєння).

Діагноз хронічного професійного захворювання (отруєння) може бути змінений або відмінений високоспеціалізованим профпатологічним закладом охорони здоров'я, який його встановив раніше, на підставі результатів додатково поданих відомостей або проведених досліджень і повторної експертизи. Відповідальність за встановлення або відміну діагнозу хронічного професійного захворювання (отруєння) покладається на керівників таких закладів і голів лікарсько-експертних комісій. Рішення про підтвердження або відміну раніше встановленого діагнозу хронічного професійного захворювання (отруєння) оформляється висновком лікарсько-експертної комісії.

95. У спірних випадках остаточне рішення щодо встановлення діагнозу хронічного професійного захворювання (отруєння) приймається центральною лікарсько-експертною комісією державної установи "Інститут медицини праці Національної академії медичних наук України", у роботі якої мають право брати участь лікарі з гігієни праці територіального органу Держпраці, закладу охорони здоров'я, робочого органу Фонду, представники підприємства (установи, організації), первинної організації відповідної профспілки або уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці (у разі, коли профспілка на підприємстві (в установі, організації) відсутня), представники вищого органу профспілки.

Оскарження рішення зазначеної комісії у разі незгоди хворого або роботодавця здійснюється у судовому порядку.

96. За наявності ознак стійкої втрати професійної працездатності внаслідок хронічного професійного захворювання (отруєння) заклад охорони здоров'я, що надає медичну допомогу працівникам підприємства (установи, організації), де працює хворий, або заклад охорони здоров'я за місцем його проживання направляє хворого на огляд до медико-соціальної експертної комісії для встановлення ступеня стійкої втрати професійної працездатності.

Порядок встановлення зв'язку захворювання з умовами праці

97. Професійний характер хронічного захворювання (отруєння) встановлюється лікарсько-експертною комісією високоспеціалізованого профпатологічного закладу охорони здоров'я (далі - лікарсько-експертна комісія), склад якої затверджує керівник такого закладу.

У разі потреби до роботи лікарсько-експертної комісії залучаються спеціалісти (представники) територіальних органів Держпраці, підприємства (установи, організації), робочого органу Фонду, первинної організації профспілки, членом якої є хворий, або уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці (у разі, коли профспілка на підприємстві (в установі, організації) відсутня).

98. Голова лікарсько-експертної комісії повинен мати посвідчення про присвоєння (підтвердження) вищої кваліфікаційної категорії із спеціальності "Професійна патологія" та стаж роботи за фахом не менше 10 років.

99. Рішення про зв'язок захворювання з умовами праці приймається на підставі клінічних, функціональних досліджень (амбулаторних або стаціонарних) з урахуванням відомостей, зазначених у:

трудовій книжці - для визначення стажу роботи в умовах дії виробничих факторів;

виписці з амбулаторної картки ([форма 025/у](#));

історії хвороби за весь період спостереження;

направленні хворого на огляд до лікарсько-експертної комісії з медичним висновком лікаря-профпатолога;

санітарно-гігієнічній характеристиці умов праці;

інформаційній довідці про умови праці працівника, що складається лікарями з гігієни праці територіального органу Держпраці, який здійснює нагляд за підприємством (установою, організацією), у разі підозри в нього хронічного професійного захворювання (отруєння);

висновку фтизіатра, нарколога та інших документах (у разі потреби);

акті за формою Н-1 (у разі гострого професійного захворювання (отруєння)).

100. Висновок лікарсько-експертної комісії про наявність (відсутність) хронічного професійного захворювання (отруєння) видається працівникові, а його копія надсилається головному спеціалістові з професійної патології області або міста за місцем роботи або проживання працівника та робочому органів Фонду.

Хворому видається довідка про стаціонарне обстеження у високоспеціалізованому профпатологічному закладі охорони здоров'я.

У зазначеному висновку, крім діагнозу, обов'язково зазначаються відомості про наявність (відсутність) професійного захворювання та придатність (непридатність) до роботи за професією у несприятливих (шкідливих) умовах праці.

Повідомлення про хронічне професійне захворювання (отруєння)

101. Високоспеціалізованими профпатологічними закладами охорони здоров'я стосовно кожного хворого складається повідомлення про хронічне професійне захворювання (отруєння) за формою П-3 (далі - повідомлення за формою П-3) згідно з додатком 19. Повідомлення за формою П-3 протягом трьох робочих днів після встановлення діагнозу надсилається керівникові підприємства (установи, організації), шкідливі виробничі фактори на якому призвели до виникнення хронічного професійного захворювання (отруєння), територіальному органу Держпраці, який здійснює державний нагляд (контроль) за підприємством (установою, організацією), робочому органів Фонду за фактичним місцезнаходженням підприємства (установи, організації), а також профпатологу, який направив хворого до високоспеціалізованого профпатологічного закладу охорони здоров'я.

Строк дії повідомлення за формою П-3 становить шість місяців з моменту встановлення діагнозу хронічного професійного захворювання (отруєння) у працівника.

У разі коли хворий працював на кількох підприємствах (в установах, організаціях), де були умови для розвитку хронічного професійного захворювання (отруєння), або за кількома професіями, під час роботи за якими були умови для розвитку хронічного професійного захворювання (отруєння), повідомлення за формою П-3 надсилається на останнє підприємство (в установу, організацію), де він працював за професією, під час роботи за якою були умови для розвитку хронічного професійного захворювання (отруєння).

102. У разі реорганізації підприємства (установи, організації), шкідливі виробничі фактори на якому призвели до розвитку хронічного професійного захворювання (отруєння), повідомлення за формою П-3 надсилається його правонаступникові, а у разі ліквідації підприємства (установи, організації)

без правонаступника - місцевій держадміністрації за місцем реєстрації підприємства (установи, організації).

103. Працівникові видається під розписку медичний висновок лікарсько-експертної комісії про наявність (відсутність) у нього хронічного професійного захворювання (отруєння) за формою згідно з [додатком 20](#).

Медичний висновок також надсилається лікарю-профпатологу, який направляв хворого до високоспеціалізованого профпатологічного закладу охорони здоров'я за місцем його роботи або проживання (якщо він не працює).

104. Відповідальність за несвоєчасне повідомлення про хронічне професійне захворювання (отруєння) несе керівник високоспеціалізованого профпатологічного закладу охорони здоров'я, який встановив або відмінив діагноз хронічного професійного захворювання (отруєння).

Порядок розслідування обставин і причин виникнення хронічних професійних захворювань (отруєнь)

105. Після отримання повідомлення за [формою П-3](#) керівник територіального органу Держпраці утворює протягом трьох робочих днів комісію з проведення розслідування причин виникнення хронічного професійного захворювання (отруєння) (далі - комісія з розслідування), до складу якої входять представники територіального органу Держпраці (голова комісії), закладу охорони здоров'я, що надає медичну допомогу працівникам підприємства (установи, організації), де працює хворий, або за місцем його проживання (якщо він не працює), роботодавця, первинної організації відповідної профспілки або уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці (у разі, коли профспілка на підприємстві (в установі, організації) відсутня), вищого органу профспілки, робочого органу Фонду за фактичним місцезнаходженням підприємства (установи, організації), а також у разі потреби представники інших органів.

Зазначені заклади, органи та організації протягом однієї доби з моменту одержання повідомлення за формою П-3 повинні надати територіальному органу Держпраці письмову інформацію про прізвище, ім'я, по батькові та посаду представника (представників), якого пропонується включити до складу комісії з розслідування.

106. У разі ліквідації підприємства (установи, організації) без правонаступника до складу комісії з розслідування входять представники органу Держпраці, який здійснював державний нагляд (контроль) за підприємством (установою, організацією) (голова комісії), місцевої держадміністрації за місцем реєстрації підприємства (установи, організації), шкідливі виробничі фактори на якому призвели до хронічного професійного захворювання (отруєння), робочого органу Фонду за місцезнаходженням підприємства (установи, організації), закладу охорони здоров'я, який

запідозрив професійний характер хронічного захворювання, та вищого профспілкового органу.

107. Розслідування випадку хронічного професійного захворювання (отруєння) проводиться протягом 10 робочих днів після утворення комісії з розслідування. Якщо з об'єктивних причин розслідування не може бути проведене у зазначений строк, він може бути продовжений керівником територіального органу Держпраці, що утворив комісію, але не більш як на один місяць. Копія відповідного наказу надсилається всім членам комісії з розслідування.

108. У розслідуванні причин виникнення хронічного професійного захворювання (отруєння) інфекційної та паразитарної етіології беруть участь лікарі-епідеміологи.

109. Розслідування причин виникнення двох і більше хронічних професійних захворювань, на які страждає одна особа, проводиться з урахуванням фактів встановлення професійного характеру таких захворювань за наявності повідомлення за формою П-3. В акті розслідування зазначаються відомості щодо виявлення раніше у такої особи хронічного професійного захворювання (отруєння), діагноз, рік його виявлення, а також усі супутні захворювання загального профілю.

110. Роботодавець зобов'язаний в установлений для проведення розслідування строк подати комісії з розслідування:

відомості про професійні обов'язки працівника, документи та матеріали, що характеризують умови праці на робочому місці (дільниці, цеху);

необхідні результати експертизи, лабораторних досліджень для проведення оцінки умов праці;

матеріали, що підтверджують проведення інструктажів з охорони праці, копії документів, що підтверджують видачу працівникові засобів індивідуального захисту;

приписи або інші документи, що раніше видані територіальним органом Держпраці та стосуються даного хронічного професійного захворювання (отруєння);

результати медичних оглядів працівника (працівників), інші матеріали.

111. Роботодавець повинен забезпечити комісію з розслідування приміщенням, транспортними засобами та засобами зв'язку, організувати друкування, тиражування та оформлення в необхідній кількості матеріалів розслідування, у тому числі акта розслідування хронічного професійного захворювання (отруєння).

112. Комісія з розслідування зобов'язана:

розробити програму розслідування причин виникнення хронічного професійного захворювання (отруєння);

розподілити функції між членами комісії, розглянути питання щодо необхідності залучення до її роботи експертів;

провести розслідування обставин і причин виникнення хронічного професійного захворювання (отруєння);

скласти акт розслідування хронічного професійного захворювання (отруєння).

113. Комісія з розслідування проводить оцінку умов праці працівника за матеріалами раніше проведеної атестації робочих місць, архівних даних підприємства (установи, організації), територіального органу Держпраці, наукових установ, характеристики виробничих факторів на аналогічних виробництвах, результатів обстежень і досліджень, проведених атестованими лабораторіями в установленому законодавством порядку, вивчає приписи органів державного нагляду за охороною праці, подання посадових осіб робочих органів Фонду та представників профспілок, інструкції з охорони праці працівників, заключні акти періодичних медичних оглядів, накази (рішення, розпорядження) адміністрації підприємства про порушення працівником вимог правил та інструкцій з охорони праці, строків проходження періодичних медичних оглядів, картки обліку індивідуальних доз опромінення на робочому місці із джерелами іонізуючого випромінювання, одержує письмові пояснення посадових осіб, інших працівників з питань, пов'язаних із розслідуванням причин виникнення хронічного професійного захворювання (отруєння), а у разі потреби вимагає проведення додаткових досліджень на робочому місці та бере участь у них, вивчає первинну медичну документацію хворого.

114. Розслідування причин виникнення професійних захворювань у працівників, направлених на роботу за межі підприємства (установи, організації), проводиться комісією з розслідування, головою якої є представник територіального органу Держпраці, що здійснює нагляд за підприємством (установою, організацією), шкідливі виробничі фактори на якому призвели до виникнення хронічного професійного захворювання (отруєння). Підприємство (установа, організація), де виявлено хронічне професійне захворювання (отруєння), повинно повідомити про це підприємству (установі, організації), працівником якого є хворий, та робочому органу Фонду. В роботі комісії з розслідування такого випадку обов'язково беруть участь представники підприємства (установи, організації), працівником якого є хворий, первинної організації відповідної профспілки або уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці (у разі, коли профспілка на підприємстві (в установі, організації) відсутня), представник вищого профспілкового органу, робочого органу Фонду за місцезнаходженням підприємства (установи, організації).

115. Встановлення хронічного професійного захворювання (отруєння) в осіб, які працювали за межами України на підприємствах (в установах, організаціях) колишнього СРСР, проводиться згідно з вимогами цього Порядку на підставі завіреної у встановленому порядку копії трудової книжки.

116. У разі виявлення хронічного професійного захворювання (отруєння) у непрацюючих пенсіонерів, які працювали на території України, розслідування проводиться згідно з вимогами цього Порядку на підприємстві (в установі, організації), шкідливі виробничі фактори на якому призвели до виникнення хронічного професійного захворювання (отруєння).

Оформлення акта розслідування причин виникнення хронічного професійного захворювання (отруєння)

117. За результатами розслідування комісія складає акт розслідування причин виникнення хронічного професійного захворювання (отруєння) за формою П-4 (далі - акт за формою П-4) згідно з додатком 21. Акт за формою П-4 є документом, в якому зазначаються основні умови, обставини та причини виникнення хронічного професійного захворювання (отруєння), заходи щодо запобігання розвитку хронічного професійного захворювання (отруєння) та забезпечення нормалізації умов праці, а також встановлюються особи, які не виконали відповідні вимоги законодавства.

118. Акт підписується головою та всіма членами комісії з розслідування. У разі незгоди із змістом акта член комісії з розслідування підписує його з відміткою про наявність окремої думки, яку викладає письмово, підписує та додає до акта як його невід'ємну частину.

Акт за формою П-4, підписаний членами комісії з розслідування, протягом доби затверджується керівником територіального органу Держпраці та завіряється печаткою.

119. Акт за формою П-4 складається протягом трьох днів після закінчення розслідування у семи примірниках і надсилається роботодавцем:

територіальному органу Держпраці;

хворому;

робочому органу Фонду;

первинній організації відповідної профспілки або уповноваженій найманими працівниками особі з питань охорони праці (у разі, коли профспілка на підприємстві (в установі, організації) відсутня);

вищому профспілковому органу;

лікарю-профпатологу, який направив хворого до високоспеціалізованого профпатологічного закладу охорони здоров'я;

підприємству (установі, організації).

Акт за формою П-4 разом з матеріалами розслідування зберігається на підприємстві (в установі, організації), в територіальному органі Держпраці та робочому органі Фонду протягом строку, визначеного типовими та галузевими переліками видів документів, затверджених відповідно до законодавства, а в інших організаціях - не менше строку, передбаченого для вжиття визначених у ньому профілактичних заходів.

Заходи щодо запобігання виникненню хронічних професійних захворювань (отруєнь)

120. Роботодавець зобов'язаний у п'ятиденний строк після закінчення розслідування причин виникнення хронічного професійного захворювання (отруєння) розглянути матеріали розслідування та видати наказ про вжиття заходів до запобігання виникненню хронічних професійних захворювань (отруєнь).

121. Про вжиття запропонованих комісією з розслідування заходів до запобігання виникненню хронічних професійних захворювань (отруєнь) роботодавець письмово інформує територіальний орган Держпраці, який здійснює нагляд за підприємством (установою, організацією), та робочий орган Фонду протягом зазначеного в акті за формою П-4 строку.

122. Контроль за своєчасністю та об'єктивністю проведення розслідування причин виникнення хронічних професійних захворювань (отруєнь), документальним оформленням, вжиттям заходів до усунення зазначених причин здійснюють територіальні органи Держпраці, робочі органи Фонду, профспілки або уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці відповідно до їх повноважень.

Реєстрація та облік випадків гострих та хронічних професійних захворювань (отруєнь)

123. Реєстрація та ведення обліку випадків гострих та хронічних професійних захворювань (отруєнь) здійснюються роботодавцем у журналі обліку гострих та хронічних професійних захворювань (отруєнь) за формою згідно з [додатком 28](#).

У робочих органах Фонду та в територіальних органах Держпраці облік випадків хронічних професійних захворювань (отруєнь) ведеться на підставі повідомлень за [формою П-3](#) та актів за [формою П-4](#), а у закладах охорони здоров'я - на підставі медичних висновків лікарсько-експертної комісії, а також повідомлень за формою П-3.

У разі виявлення кількох хронічних професійних захворювань хворий реєструється в журналі один раз із зазначенням усіх діагнозів.

124. Територіальні органи Держпраці на підставі актів за формою П-4 складають картки за формою П-5 згідно з [додатком 22](#), що зберігаються

протягом строку, визначеного типовими та галузевими переліками видів документів, затвердженими відповідно до законодавства.

125. Порядок збирання та передачі інформації про випадки гострих та хронічних професійних захворювань (отруєнь) для автоматизованої системи обліку та аналізу гострих та хронічних професійних захворювань (отруєнь) визначається МОЗ.

126. Картки за формою П-5 надсилаються МОЗ щороку до 1 лютого та 1 серпня.

127. Форми звітності щодо гострих та хронічних професійних захворювань (отруєнь) затверджуються МОЗ.

128. Реєстрація та ведення обліку випадків гострих та хронічних професійних захворювань у працівників, які направлені на роботу за межі підприємства (установи, організації), здійснюються підприємством (установою, організацією), працівником якого є хворий, робочим органом Фонду за місцезнаходженням такого підприємства (установи, організації) та територіальним органом Держпраці, який здійснює державний нагляд (контроль) за дотриманням вимог санітарних норм і правил у сфері гігієни праці за підприємством (установою, організацією).

129. Підтверджені випадки хронічних професійних захворювань (отруєнь) працівників, які змінили місце роботи, або непрацюючих пенсіонерів підлягають реєстрації та обліку на останньому підприємстві (в установі, організації), де були умови для виникнення хронічного професійного захворювання (отруєння) (незалежно від стажу роботи на ньому), в робочому органі Фонду за фактичним місцезнаходженням такого підприємства (установи, організації) та територіальному органі Держпраці, який здійснює нагляд за підприємством (установою, організацією).

130. Випадки хронічних професійних захворювань, що виявлені в осіб, які приїхали на постійне проживання в Україну з інших держав, розслідуються в порядку, передбаченому міжнародними договорами України, та реєструються закладами охорони здоров'я, територіальними органами Держпраці та робочими органами Фонду за місцем їх проживання в Україні.

Розслідування аварій

131. Розслідування проводиться у разі, коли сталася:

1) аварія першої категорії, яка відповідно до [Порядку класифікації надзвичайних ситуацій за їх рівнями](#), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 р. № 368 (далі - Порядок класифікації надзвичайних ситуацій) (Офіційний вісник України, 2004 р., № 12, ст. 740; 2013 р., № 41, ст. 1477), відноситься до надзвичайної ситуації державного рівня;

2) аварія другої категорії, яка відповідно до Порядку класифікації надзвичайних ситуацій відноситься до надзвичайних ситуацій регіонального або місцевого рівнів;

3) аварія, яка не відноситься до аварії першої чи другої категорій і відповідно до Порядку класифікації надзвичайних ситуацій відноситься до надзвичайної ситуації об'єктового рівня, створила чи могла створити загрозу життю та здоров'ю працівників або населення, внаслідок якої зруйновано або порушено роботу машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, на які необхідно отримувати відповідний дозвіл (або подавати декларацію) згідно з Порядком видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 жовтня 2011 р. № 1107.

Випадки порушення технологічних процесів, роботи устаткування, тимчасової зупинки виробництва засобами автоматичного захисту та інші локальні порушення у роботі цехів, дільниць та окремих об'єктів, падіння опор та обрив проводів ліній електропередачі не належать до аварій, що мають категорію, та розслідуються підприємством (установою, організацією) в установленому законодавством порядку без залучення посадових осіб територіальних органів Держпраці.

З метою врахування специфіки галузей економіки та визначення категорійності аварій міністерствами (іншими центральними органами виконавчої влади, державними органами), на які не поширюється дія цього Порядку в частині розслідування аварій, розробляються, затверджуються та погоджуються у встановленому порядку відповідні галузеві порядки розслідування аварій.

132. Про аварію очевидець повинен негайно повідомити безпосередньому керівникові робіт або іншій посадовій особі підприємства (установи, організації), які зобов'язані поінформувати роботодавця для негайного введення в дію плану локалізації та ліквідації аварійних ситуацій та аварій (у разі наявності).

133. Роботодавець або особа, яка керує виробництвом під час зміни, зобов'язані діяти згідно з планом локалізації та ліквідації аварій, вжити першочергових заходів до рятування потерпілих і надання їм першої домедичної допомоги, локалізації аварії, встановлення меж небезпечної зони та обмеження доступу до неї людей, збереження до прибуття комісії з розслідування аварії обстановки на місці події.

134. Роботодавець зобов'язаний негайно повідомити про аварію, зазначену в підпунктах 1 - 3 пункту 131 цього Порядку, територіальному органу Держпраці, органу управління чи наглядовій раді підприємства (у разі її утворення), місцевій держадміністрації, територіальному органу ДСНС, територіальним (відокремленим) підрозділам поліції за місцем

виникнення аварії та відповідному профспілковому органіві, а у разі травмування або загибелі працівників також відповідному робочому органіві Фонду.

135. Розслідування аварії, під час якої сталися нещасні випадки та/або гострі професійні захворювання (отруєння), проводиться Держпраці, у тому числі за спеціальним рішенням Кабінету Міністрів України, з урахуванням вимог цього Порядку.

Розслідування аварії, під час якої не сталося нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь), проводиться відповідними комісіями (якщо Кабінетом Міністрів України не прийнято спеціального рішення), які утворюються та очолюються представниками:

у разі настання аварії першої категорії - центрального органу виконавчої влади, до сфери управління якого належить підприємство (установа, організація), чи місцевою держадміністрацією (у разі відсутності такого органу);

у разі настання аварії другої категорії - органом управління чи наглядовою радою підприємства (установи, організації) або місцевою держадміністрацією (у разі відсутності такого органу);

у разі настання аварії, яка не відноситься до аварії першої чи другої категорій, а також випадків порушення технологічних процесів - роботодавця.

До складу комісій з розслідування аварій, під час яких не сталося нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь), входять представники ДСНС і Держпраці (за згодою).

У разі коли аварія сталася через проектні недоробки або конструктивні недоліки устаткування, для участі в роботі комісії з розслідування аварії залучаються представники підприємства (установи, організації) - розробника такого устаткування (якщо підприємство (установа, організація) ліквідовано, а правонаступника немає, можуть залучатися підприємства (установи, організації), аналогічні за профілем розробників устаткування).

136. У ході розслідування комісія з розслідування аварії:

визначає масштаб аварії;

визначає необхідність утворення експертної комісії, яка встановлює обставини та причини аварії, фактори, що призвели до аварії, розробляє план заходів щодо запобігання виникненню подібних аварій та у разі потреби готує пропозиції стосовно коригування нормативної та проектної документації;

встановлює факти порушення вимог законів та інших нормативно-правових актів про охорону праці, встановлює осіб, дії або

бездіяльність яких призвели до виникнення аварії, розробляє план заходів щодо ліквідації її наслідків і запобігання подібним аваріям;

надає інформацію про відповідність встановленим вимогам нехарчової продукції, під час використання (експлуатації) якої сталася аварія або використання (експлуатація) якої могло стати причиною аварії (однією з причин).

137. Комісія з розслідування аварії зобов'язана протягом 20 робочих днів провести розслідування обставин і причин аварії та скласти акт за [формою Н-1](#).

Залежно від масштабу аварії у разі потреби зазначений строк може бути продовжений органом, що утворив комісію з розслідування аварії, з метою проведення додаткових досліджень або експертизи.

Збитки, заподіяні аварією, визначаються з урахуванням відомостей згідно з [додатком 23](#).

138. Матеріали розслідування аварії складаються з документів, зазначених у [пункті 49](#) цього Порядку, а також доповідної записки про роботу аварійно-рятувальних служб або підрозділів державної пожежної охорони, якщо вони залучалися до ліквідації наслідків аварії.

139. Друкування, тиражування та оформлення в необхідній кількості матеріалів розслідування аварії здійснює підприємство (установа, організація), де сталася аварія, та у п'ятиденний строк після завершення розслідування надсилає їх органам, представники яких брали участь у розслідуванні; територіальному органу Національної поліції, до підслідності якого віднесено досудове розслідування аварії, та територіальному органу Держпраці.

У разі розслідування аварії, що не призвела до нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь), примірник акта за [формою Н-1](#) зберігається на підприємстві (в установі, організації) до завершення вжиття заходів, визначених комісією з розслідування аварії, але не менше ніж два роки.

140. За результатами розслідування аварії та на підставі висновків відповідної комісії роботодавець зобов'язаний проаналізувати причини виникнення аварії, розробити та наказом затвердити план заходів щодо запобігання виникненню подібних аварій у зазначений в акті спеціального розслідування нещасного випадку та/або гострого професійного захворювання (отруєння), аварії строк та згідно із законодавством притягнути до відповідальності працівників за порушення вимог законодавства про охорону праці.

Роботодавець згідно з вимогами законодавства у сфері цивільного захисту та про охорону праці затверджує:

план заходів щодо запобігання виникненню аварій, де зазначаються відомості про можливі аварії та інші надзвичайні ситуації техногенного та природного характеру, прогнозуються наслідки, передбачаються сили та засоби для їх ліквідації, а також строки здійснення таких заходів;

план локалізації та ліквідації аварій, де зазначаються відомості про всі можливі аварії та інші надзвичайні ситуації, дії посадових осіб і працівників підприємства (установи, організації) у разі їх виникнення, обов'язки особового складу аварійно-рятувальних служб або працівників інших підприємств (установ, організацій), які залучаються до ліквідації наслідків аварій (надзвичайних ситуацій).

141. У разі коли аварія сталася через проектні недоробки або конструктивні недоліки устаткування, роботодавець зобов'язаний надіслати підприємству (установі, організації) - розробникові та виробникові устаткування обґрунтовані рекламации, їх копії - органам управління підприємством (установою, організацією), у разі їх відсутності відповідному органу місцевої держадміністрації.

Процедура розслідування випадків смерті медичних працівників державних і комунальних закладів охорони здоров'я, що надають первинну, екстрену, а також в стаціонарних умовах вторинну (спеціалізовану) і третинну (високоспеціалізовану) медичну допомогу пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2, внаслідок інфікування коронавірусом SARS-CoV-2

141¹. Розслідування випадків смерті медичних працівників державних і комунальних закладів охорони здоров'я, що надають первинну, екстрену, а також в стаціонарних умовах вторинну (спеціалізовану) і третинну (високоспеціалізовану) медичну допомогу пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2 (далі - медичні працівники), внаслідок інфікування коронавірусом SARS-CoV-2 під час виконання професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження збудниками інфекційних хвороб проводиться комісією з розслідування гострого професійного захворювання COVID-19, спричиненого коронавірусом SARS-CoV-2, що призвело до смертельного наслідку (далі - комісія), утвореною керівником закладу охорони здоров'я, в якому працював медичний працівник.

Перелік державних і комунальних закладів охорони здоров'я, що надають первинну, екстрену, а також в стаціонарних умовах вторинну (спеціалізовану) і третинну (високоспеціалізовану) медичну допомогу пацієнтам з гострою респіраторною хворобою COVID-19, спричиненою коронавірусом SARS-CoV-2 (далі - COVID-19), а також медичних працівників таких закладів визначається керівником робіт з ліквідації

наслідків надзвичайної ситуації медико-біологічної характеру державного рівня, пов'язаної із поширенням COVID-19.

141². Керівник закладу охорони здоров'я, в якому працював медичний працівник, смерть якого настала внаслідок інфікування коронавірусом SARS-CoV-2 під час виконання професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження збудниками інфекційних хвороб (далі - медичний працівник, що помер внаслідок інфікування), зобов'язаний не пізніше наступного робочого дня з моменту отримання інформації про випадок смерті медичного працівника надати повідомлення згідно з [додатком 2](#) у паперовій формі:

територіальному органу Держпраці;

робочому органу Фонду;

уповноваженому органу управління або наглядовій раді закладу охорони здоров'я (у разі її утворення).

Комісія утворюється у складі голови та членів комісії наказом керівника закладу охорони здоров'я не пізніше наступного робочого дня з дня надсилання повідомлення про настання нещасного випадку.

До складу комісії входять представники закладу охорони здоров'я:

керівник (спеціаліст) служби охорони праці або посадова особа, на яку керівником закладу охорони здоров'я покладено виконання функцій з охорони праці (голова комісії);

посадова особа, відповідальна за організацію лікувального процесу;

представник кадрової служби;

представник фінансово-економічної служби;

представник юридичної служби;

представник первинної організації профспілки, представником якої був медичний працівник, що помер внаслідок інфікування (у разі її відсутності - уповноважена найманими працівниками особа з питань охорони праці).

141³. Розслідування гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку, проводиться комісією протягом п'яти робочих днів з дня її утворення.

У разі виникнення потреби у проведенні лабораторних досліджень, медичних експертиз для встановлення обставин і причин настання смерті медичного працівника строк проведення розслідування може бути продовжений до отримання відповідних висновків, матеріалів, відповідей, пояснень, але не більше ніж на 10 робочих днів.

141⁴. Члени сім'ї медичного працівника, що помер внаслідок інфікування, або уповноважені ними особи не можуть входити до складу комісії, але мають право отримувати від комісії інформацію про хід проведення розслідування, ознайомлюватися з матеріалами розслідування, отримувати витяги та копії з них, вносити пропозиції, подавати документи щодо випадку смерті медичного працівника, надавати відповідні пояснення, бути присутніми на засіданні комісії.

141⁵. Комісія:

проводить засідання, на яких розглядає інформацію про гостре професійне захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку, складає протоколи засідання комісії;

отримує письмові пояснення від посадових осіб, працівників закладу охорони здоров'я, свідків про обставини виникнення гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку;

визначає вид події, що спричинила гостре професійне захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку;

визначає необхідність проведення лабораторних досліджень та медичних експертиз;

встановлює осіб, які порушили вимоги нормативно-правових актів з охорони праці;

розробляє план заходів щодо запобігання гострим професійним захворюванням;

з'ясовує обставини та причини настання гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку;

визначає пов'язане чи не пов'язане гостре професійне захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку, з виробництвом;

складає акти за [формою Н-1](#) згідно з додатком 11 та визначає кількість таких актів;

розглядає та підписує примірники актів за [формою Н-1](#);

передає не пізніше наступного робочого дня після підписання актів за [формою Н-1](#) матеріали розслідування та примірники таких актів керівнику закладу охорони здоров'я для їх розгляду та затвердження.

141⁶. Рішення щодо визнання гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку, пов'язаним чи не пов'язаним з виробництвом приймається комісією шляхом голосування простою більшістю голосів. У разі рівної кількості голосів членів комісії голос голови комісії є вирішальним.

141⁷. Голова комісії зобов'язаний до першого засідання комісії листом поінформувати членів сім'ї медичного працівника, що помер внаслідок інфікування, або уповноважених ними представників про призначення розслідування, їх права, запросити до співпраці та на засідання комісії, у подальшому надавати інформацію про хід проведення розслідування, ознайомити з матеріалами розслідування на заключному засіданні комісії.

141⁸. Голова та члени комісії мають право отримувати усні та письмові пояснення щодо гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку, проводити опитування посадових осіб та інших працівників закладу охорони здоров'я, свідків та інших причетних до цього випадку осіб.

141⁹. Керівник закладу охорони здоров'я зобов'язаний:

створити належні умови для роботи комісії;

забезпечити проведення необхідних лабораторних досліджень, медичних експертиз тощо;

забезпечити належне виконання членами комісії своїх обов'язків, а у разі невиконання - внести відповідні зміни до складу комісії;

розглянути протягом двох робочих днів після складення актів за формою Н-1 матеріали розслідування гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку, підготовлені комісією, затвердити примірники актів за формою Н-1;

організувати друкування, тиражування та формування протягом одного робочого дня після затвердження актів за формою Н-1 необхідної кількості копій матеріалів розслідування разом з актами за формою Н-1, їх прошиття та нумерацію.

141¹⁰. Керівник закладу охорони здоров'я повинен надіслати оригінали актів за формою Н-1 протягом двох робочих днів після їх затвердження:

територіальному органу Держпраці за місцем настання випадку гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку;

робочому органу Фонду за місцем настання випадку гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку;

членам сім'ї медичного працівника, що помер внаслідок інфікування, або уповноваженим ними особам.

Іншим особам, які брали участь у розслідуванні гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку, надається копія акта.

141^н. До матеріалів розслідування належать такі документи:

копія повідомлення закладу охорони здоров'я про гостре професійне захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку;

копія наказу про утворення комісії;

копія наказу про продовження строку проведення розслідування гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку (у разі наявності);

примірник (копія) акта за [формою Н-1](#);

копії листів членам сім'ї медичного працівника, що помер внаслідок інфікування, або уповноваженим ними особам;

протоколи засідання комісії;

пояснювальні записки та протоколи опитування посадових осіб та інших працівників закладу охорони здоров'я, свідків та інших причетних осіб;

копії документів про забезпечення медичного працівника засобами індивідуального та колективного захисту;

копії документів про проходження медичним працівником попереднього та періодичного медичних оглядів;

лікарське свідоцтво про смерть за формою, затвердженою МОЗ;

результати додаткових лабораторних досліджень та медичних експертиз (у разі їх проведення);

запити про надання відповідних висновків і матеріалів та відповіді на них;

інші документи, що використані та складені комісією під час проведення розслідування.

141^{н2}. Оригінали актів за [формою Н-1](#) разом з іншими матеріалами розслідування зберігаються закладами охорони здоров'я відповідно до строків зберігання, нормативно встановлених типовими та галузевими переліками видів таких документів, затверджених відповідно до законодавства.

141^{н3}. Протягом трьох років з дати отримання акта за [формою Н-1](#) члени сім'ї медичного працівника, що помер внаслідок інфікування, або уповноважені ними особи мають право звернутися до закладу охорони здоров'я щодо призначення повторного розслідування у зв'язку із незгодою з причинами настання гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку, та/або з висновком комісії, які викладені в акті за формою Н-1.

За наявності документів, що можуть суттєво вплинути на висновки комісії, керівником закладу охорони здоров'я призначається повторне розслідування випадку гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку.

Повторне розслідування гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку, проводиться комісією в іншому складі.

Висновки повторного розслідування випадку гострого професійного захворювання COVID-19, що призвело до смертельного наслідку, можуть бути оскаржені лише у судовому порядку.

141¹⁴. У разі коли під час проведення розслідування гострого професійного захворювання комісією, утвореною відповідно до [пункту 12](#) цього Порядку, з'ясовується, що смерть медичного працівника настала внаслідок інфікування коронавірусом SARS-CoV-2 під час виконання професійних обов'язків в умовах підвищеного ризику зараження збудниками інфекційних хвороб, наказ про утворення цієї комісії визнається таким, що втратив чинність, а матеріали такого розслідування передаються комісії, утвореній відповідно до [пункту 141¹](#) цього Порядку.

{Порядок доповнено розділом згідно з Постановою КМ [№ 1 від 05.01.2021](#)}

Відповідальність за порушення вимог цього Порядку

142. Особи, які проводили розслідування нещасних випадків та/або гострих професійних захворювань (отруєнь), причин виникнення хронічних професійних захворювань (отруєнь), аварій, несуть відповідальність згідно із законодавством за своєчасність та об'єктивність їх розслідування, обґрунтованість прийнятих рішень та виконання інших обов'язків, визначених цим Порядком.

143. Особи, які порушують або не виконують вимоги цього Порядку, створюють перешкоди розслідуванню або надають неправдиві свідчення, несуть відповідальність згідно із законодавством.

	Додаток 1 до Порядку
--	-------------------------

ЕКСТРЕНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

**про звернення потерпілого з посиланням на нещасний випадок /
гостре професійне захворювання (отруєння)**

	Додаток 2 до Порядку
--	-------------------------

ПОВІДОМЛЕННЯ
про нещасний випадок / гостре професійне захворювання
(отруєння)

	Додаток 3 до Порядку
--	-------------------------

ЗАПРОШЕННЯ
до співпраці

	Додаток 4 до Порядку
--	-------------------------

ПРОТОКОЛ
засідання комісії (спеціальної комісії) із розслідування нещасного
випадку (гострого професійного захворювання (отруєння) / аварії)

	Додаток 5 до Порядку
--	-------------------------

ПРОТОКОЛ
огляду місця, де стався (сталося / сталася) нещасний випадок
(гостре професійне захворювання (отруєння) / аварія)

	Додаток 6 до Порядку
--	-------------------------

ЕСКІЗ
місця, де стався (сталося / сталася) нещасний випадок (гостре
професійне захворювання (отруєння) / аварія)

	Додаток 7 до Порядку
--	-------------------------

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
потерпілого (потерпілих), посадових осіб, причетних до нещасного
випадку (гострого професійного захворювання (отруєння) / аварії)

	Додаток 8 до Порядку
--	-------------------------

ПРОТОКОЛ

**опитування свідків та інших осіб, причетних до нещасного
випадку (гострого професійного захворювання (отруєння) / аварії)**

	Додаток 9 до Порядку
--	-------------------------

КЛАСИФІКАТОР

**видів подій, причин, обладнання, устаткування, машин,
механізмів, транспортних засобів, що призвели до настання
нещасного випадку, гострого професійного захворювання
(отруєння), аварії**

Код	Назва
1	Вид події, що призвела до нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), аварії:
01	пригоди (події) під час руху транспортних засобів усіх видів:
01.1	дорожньо-транспортна пригода на дорогах (шляхах) загального користування:
01.1.1	у тому числі наїзд транспортних засобів на потерпілого
01.2	дорожньо-транспортна пригода на території підприємства:
01.2.1	у тому числі наїзд транспортних засобів на потерпілого
01.3	авіаційна подія
01.4	морська та річкова подія
01.5	транспортна подія на залізничному транспорті
02	падіння потерпілого:
02.1	під час пересування
02.2	з висоти

- 02.3 в колодязь, ємність, яму тощо
- 03 падіння, обрушення, обвалення предметів, матеріалів, породи, ґрунту тощо:
 - 03.1 обрушення, обвалення будівель, споруд та їх елементів
 - 03.2 обвалення та обрушення породи, ґрунту тощо
 - 03.3 падіння, зсув, перекидання транспортних засобів, мобільних засобів праці
 - 03.4 падіння устаткування (обладнання) або їх конструктивних елементів
 - 03.5 падіння предметів, матеріалів, дерев, гілок дерев, матеріалів, інструментів, пристроїв тощо
- 04 дія предметів та деталей, що рухаються, розлітаються, обертаються:
 - 04.1 дія рухомих і таких, що обертаються, деталей обладнання, машин і механізмів
 - 04.2 дія предметів, що розлітаються, чи робочих середовищ, що вивільняються в результаті вибуху або руйнування технологічного обладнання, устаткування тощо, які перебувають під тиском, у вакуумі
- 05 ураження електричним струмом:
 - 05.1 у разі дотику до струмопровідних частин електроустановки, що перебувають під напругою, до ліній електропередачі та обірваних (оголених) проводів
 - 05.2 у разі наближення на недопустиму відстань до струмопровідних частин електроустановки, що перебувають під напругою, до ліній електропередачі та обірваних (оголених) проводів
 - 05.3 у разі дії блискавки
 - 05.4 у разі дії електричної дуги
 - 05.5 у разі дії напруги кроку
- 06 дія температур:
 - 06.1 дія підвищених температур (крім пожежі)

- 06.2 дія низьких температур (обмороження)
- 07 дія шкідливих і токсичних речовин
- 08 дія іонізуючого випромінювання
- 09 показники важкості праці
- 10 показники напруженості праці
- 11 ушкодження внаслідок контакту з тваринами, комахами, іншими представниками фауни, а також флори
- 12 утоплення
- 13 асфіксія
- 14 навмисне вбивство або травма, заподіяна іншою особою
- 15 техногенна, екологічна аварія
- 16 дія стихійних природних явищ (виняткових погодних умов і стихійного лиха - ураган, буря, повінь, нагромадження снігу, ожеледь, землетрус, просідання і зсув ґрунту тощо)
- 17 пожежа
- 18 вибух
- 19 самогубство
- 20 зникнення працівника
- 21 газодинамічне явище
- 22 погіршення стану здоров'я
- 23 події суспільного життя (страйк, оголошена та неоголошена війна, терористичний акт, блокада, революція, заколот, повстання, масові заворушення, протиправні дії третіх осіб тощо)
- 24 інші види

2 Причини нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), аварії:

Технічні

- 01 конструктивні недоліки, недосконалість, недостатня надійність засобів виробництва
- 02 конструктивні недоліки, недосконалість, недостатня надійність транспортних засобів
- 03 неякісне розроблення або відсутність проектної документації на будівництво, реконструкцію виробничих об'єктів, будівель, споруд, інженерних комунікацій, обладнання, устаткування тощо
- 04 неякісне виконання будівельних робіт
- 05 недосконалість технологічного процесу, його невідповідність вимогам безпеки
- 06 незадовільний технічний стан, у тому числі:
 - 06.1 виробничих об'єктів, будівель, споруд, інженерних комунікацій, території
 - 06.2 засобів виробництва
 - 06.3 транспортних засобів загального користування (автомобільні, водні, залізничні, повітряні)
 - 06.4 мобільних засобів праці та технологічних транспортних засобів
- 07 незадовільний стан виробничого середовища (перевищення гранично допустимого рівня небезпечних та шкідливих виробничих факторів)
- 08 невідповідність засобів колективного та індивідуального захисту встановленим вимогам та їх недостатність
- 09 невідповідність нехарчової продукції встановленим вимогам
- 10 інші технічні причини

Організаційні

- 09 незадовільне функціонування, недосконалість або відсутність системи управління охороною праці

- 10 недодержання вимог законодавства про охорону праці під час виконання робіт підвищеної небезпеки та/або експлуатації (застосування) устаткування підвищеної небезпеки, на які видано відповідний дозвіл
- 11 порушення технологічного процесу
- 12 порушення вимог безпеки під час експлуатації обладнання, устаткування, машин, механізмів тощо
- 13 порушення вимог безпеки під час експлуатації транспорту загального користування (автомобільного, водного, залізничного, повітряного)
- 14 порушення вимог безпеки під час експлуатації мобільних засобів праці та технологічних транспортних засобів
- 15 недоліки під час навчання безпечному виконанню робіт, у тому числі:
 - 15.1 відсутність або неякісне проведення інструктажу з охорони праці
 - 15.2 допуск до роботи без навчання та перевірки знань з охорони праці
- 16 неякісне розроблення, недосконалість інструкцій з охорони праці або їх відсутність
- 17 відсутність у посадових інструкціях визначення функціональних обов'язків з питань охорони праці
- 18 порушення режиму праці та відпочинку
- 19 відсутність або неякісне проведення медичного обстеження (професійного відбору)
- 20 незабезпеченість засобами індивідуального захисту
- 21 невикористання засобів індивідуального захисту за їх наявності
- 22 виконання робіт з відключеними або несправними засобами колективного захисту, системами сигналізації, вентиляції, освітлення чи їх відсутність тощо
- 23 незастосування засобів колективного захисту (у разі їх наявності)
- 24 залучення до роботи працівників не за спеціальністю (професією)
- 25 порушення трудової і виробничої дисципліни, у тому числі:

25.1 невиконання посадових обов'язків

25.2 невиконання вимог інструкцій з охорони праці

26 інші організаційні причини

Психофізіологічні

27 алкогольне, наркотичне, токсикологічне отруєння

28 алкогольне, наркотичне, токсикологічне сп'яніння

29 травмування (смерть) внаслідок протиправних дій інших осіб

30 низька нервово-психічна стійкість

31 незадовільні фізичні дані або стан здоров'я

32 незадовільний психологічний клімат у колективі

33 помилкові дії внаслідок втоми працівника через надмірну важкість і напруженість роботи

34 монотонність праці

35 невідповідність психофізіологічних чи антропометричних даних працівника використовуваній техніці чи виконуваній роботі

36 особиста необережність потерпілого (у разі відсутності технічних і організаційних причин, впливу шкідливих або небезпечних виробничих факторів, порушень вимог законодавчих і нормативно-правових актів та інструкцій тощо)

37 інші психофізіологічні причини

Техногенні, природні, екологічні та соціальні

38 викид небезпечних хімічних, радіоактивних, біологічних речовин

39 контакт з представниками тваринного та рослинного світу

40 стихійне лихо (метеорологічні, топологічні та тектонічні катастрофи - землетрус, зсув, селі, снігові лавини, повінь, ураган, просідання і зсув ґрунту тощо)

- 41 гідрометеорологічні явища (мороз, ожеледь, ожеледиця, заметіль, шквальний вітер, град, спека, туман, злива, блискавка тощо)
- 42 соціальний конфлікт (страйк, оголошена та неоголошена війна, терористичний акт, блокада, революція, заколот, повстання, масові заворушення, громадська демонстрація, протиправні дії третіх осіб тощо)
- 43 інші причини
- 3 Обладнання, устаткування, машини, механізми, транспортні засоби, експлуатація яких призвела до настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння), аварії:
 - 311 устаткування енергетичне
 - 313 устаткування для чорної та кольорової металургії
 - 314 устаткування гірничошахтне
 - 315 устаткування підіймально-транспортне (крани)
 - 316 устаткування підіймально-транспортне (конвеєри)
 - 317 устаткування підіймально-транспортне (крім кранів і конвеєрів)
 - 318 устаткування і рухомий склад залізниць
 - 331 машини електричні малої потужності
 - 332 електродвигуни змінного струму потужністю від 0,25 кВт і більше
 - 334 електродвигуни вибухозахищені, врубово-комбайнові і електробури
 - 336 машини електричні постійного струму
 - 337 генератори змінного струму, перетворювачі, підсилювачі електромашинні, електростанції та електроагрегати живлення
 - 338 машини електричні великі, агрегати електромашинні, турбо- і гідрогенератори

- 341 трансформатори і трансформаторне устаткування, апаратура високовольтна, силова перетворювальна техніка, прилади силові напівпровідникові, детектори ядерного і нейтронного випромінювання, електрохімічні перетворювачі інформації
- 342 апарати електричні напругою до 1000 В
- 343 комплектне обладнання напругою до 1000 В
- 344 устаткування спеціальне технологічне, шинопроводи низької напруги
- 345 електротранспорт (крім засобів міського транспорту і мотор-вагонних поїздів), електроустаткування для електротранспорту і підіймально-транспортних машин
- 346 устаткування світлотехнічне і вироби електроустановлювальні, лампи електричні, вироби культурно-побутового призначення і широкого вжитку
- 348 джерела струму хімічні, фізичні, генератори електрохімічні та термоелектричні
- 361 устаткування хімічне і запасні частини до нього
- 362 устаткування для переробки полімерних матеріалів і запасні частини до нього
- 363 насоси (відцентрові, парові та привідні поршневі)
- 364 устаткування кисневе, криогенне, компресорне, холодильне, для газополуменового оброблення металів, насоси, агрегати вакуумні і високовакуумні, комплектні технологічні лінії, установки та агрегати
- 365 устаткування целюлозно-паперове
- 366 устаткування нафтопромислове, бурове, геологорозвідувальне і запасні частини до нього
- 367 устаткування технологічне і апаратура для нанесення лакофарбового покриття на вироби машинобудування
- 368 устаткування нафтогазопереробне
- 381 верстати металорізальні
- 382 машини ковальсько-пресові (без машин з ручним і ножним приводами)

- 383 устаткування деревообробне
- 384 устаткування технологічне для ливарного виробництва
- 385 устаткування для гальванопокриття виробів машинобудування
- 386 устаткування для зварювання тертям, холодного зварювання і допоміжне зварювальне обладнання
- 451 автомобілі
- 452 автомобілі спеціалізовані, автопоїзди, автомобілі-тягачі, кузови і фургони, причеи, тролейбуси, автотавантажувачі, мотоцикли, велосипеди
- 472 трактори
- 473 машини сільськогосподарські
- 474 машини для тваринництва, птахівництва і кормовиробництва
- 481 машини для землерийних і меліоративних робіт
- 482 машини дорожні, устаткування для приготування будівельних сумішей
- 483 устаткування і машини будівельні
- 484 устаткування для промисловості будівельних матеріалів
- 485 устаткування технологічне для лісозаготівельної і торф'яної промисловості, машинобудування комунальне
- 486 устаткування для кондиціонування повітря і вентиляції
- 493 устаткування і прилади для опалення і гарячого водопостачання
- 511 устаткування технологічне і запасні частини до нього для легкої промисловості
- 512 устаткування технологічне і запасні частини до нього для вироблення хімічного волокна
- 513 устаткування технологічне і запасні частини до нього для харчової, м'ясної, молочної та рибної промисловості

- 514 устаткування технологічне і запасні частини до нього для борошномельних, комбікормових підприємств та зернохосвищ
- 515 устаткування технологічне і запасні частини до нього для торгівлі, громадського харчування та блоків харчування, устаткування холодильне і запасні частини до нього, вироби культурно-побутового призначення та господарського вжитку
- 516 устаткування поліграфічне і запасні частини до нього
- 517 устаткування технологічне і запасні частини до нього для скляно-ситалової промисловості, кабельної промисловості, для розвантаження, розфасування та упакування мінеральних добрив і отрутохімікатів
- 525 устаткування та оснащення спеціальне для ремонту та експлуатації тракторів і сільськогосподарських машин, транспортування та складської переробки вантажів, пуску і налагоджування, технічного обслуговування та ремонту машин і устаткування тваринницьких та птахівницьких ферм, а також конструкції, устаткування та оснащення споруд захищеного ґрунту
- 945 устаткування медичне
- 947 устаткування технологічне для медичної промисловості і запасні частини до нього
- 968 устаткування, інвентар та приладдя для театральних-видовищних підприємств і закладів культури
- 969 інше

	Додаток 10 до Порядку
--	--------------------------

ПЕРЕЛІК
обставин, за яких настає страховий випадок державного
соціального страхування від нещасного випадку (професійного
захворювання (отруєння)/аварії) на виробництві

1. Виконання трудових (посадових) обов'язків за режимом роботи підприємства, у тому числі у відрядженні (за режимом роботи підприємства (установи, організації), на яке він був відряджений), крім випадків вчинення потерпілим кримінального правопорушення, що встановлено обвинувальним вироком суду або постановою (ухвалою) про закриття кримінального провадження за nereабілітуючими обставинами.

2. Перебування потерпілого на робочому місці, на території підприємства (установи, організації) або в іншому місці під час виконання трудових (посадових) обов'язків чи завдань роботодавця з моменту прибуття на підприємство (в установу, організацію) до відбуття з нього, що фіксується відповідно до правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації), в тому числі у робочий та надурочний час.

3. Підготовка до роботи та приведення в порядок після закінчення роботи знарядь виробництва, засобів захисту, одягу, а також здійснення заходів щодо особистої гігієни, пересування працівника з цією метою по території підприємства (установи, організації) перед початком роботи і після її закінчення.

4. Виконання завдань за письмовим розпорядженням роботодавця в неробочий час, під час відпустки, у вихідні, святкові та неробочі дні.

5. Виконання потерпілим дій в інтересах підприємства (установи, організації), на (в) якому він працює, що не належать до його трудових (посадових) обов'язків.

6. Раптова смерть внаслідок гострої серцево-судинної недостатності, ішемічного інсульту, серцево-судинної недостатності або порушення мозкового кровообігу під час перебування на підземних роботах (видобування корисних копалин, будівництво (реконструкція, капітальний ремонт), технічне переоснащення шахт, рудників, копалень, метрополітенів, підземних каналів, тунелів та інших підземних споруд, проведення геологорозвідувальних робіт під землею) або після підйому на поверхню з даною ознакою, що підтверджено медичним висновком.

7. Раптове погіршення стану здоров'я потерпілого, одержання травм або його смерть під час виконання трудових (посадових) обов'язків внаслідок впливу небезпечних чи шкідливих виробничих факторів та/або факторів важкості чи напруженості трудового процесу, що підтверджено медичним висновком, або якщо потерпілий не пройшов обов'язкового медичного огляду відповідно до законодавства, а роботи, що виконувалися, протипоказані потерпілому відповідно до медичного висновку.

8. Проїзд на роботу чи з роботи на транспортному засобі, що належить підприємству (установі, організації), або іншому транспортному засобі, наданому роботодавцем відповідно до укладеного договору з іншим підприємством (установою, організацією).

9. Проїзд згідно з установленим завданням і маршрутом до місця чи з місця відрядження на транспортному засобі (громадському, власному чи службовому тощо, у тому числі наданому іншим підприємством (установою, організацією) на підставі письмової угоди з роботодавцем про надання послуг з перевезення), що підтверджується документально і відшкодовується роботодавцем.

10. Використання власного транспортного засобу в інтересах підприємства (установи, організації) з дозволу або за письмовим дорученням роботодавця (безпосереднього керівника робіт).

11. Перебування потерпілого у транспортному засобі або на його стоянці, на території вахтового селища, у тому числі під час змінного відпочинку, якщо настання нещасного випадку пов'язане з виконанням потерпілим трудових (посадових) обов'язків або з впливом на нього небезпечних чи шкідливих виробничих факторів чи середовища.

12. Прямування до об'єкта (між об'єктами) обслуговування за затвердженим маршрутом або до будь-якого об'єкта за дорученням роботодавця.

13. Перебування на території підприємства (установи, організації) або в іншому визначеному роботодавцем місці у зв'язку з проведенням виробничої наради, одержанням заробітної плати, проходженням обов'язкового медичного огляду, навчання тощо або проведенням з дозволу чи за ініціативою роботодавця професійних та кваліфікаційних конкурсів, спортивних заходів, передбачених колективним договором, за наявності відповідного рішення (наказу, розпорядження тощо) роботодавця.

14. Надання підприємством (установою, організацією) благодійної допомоги іншим підприємствам, установам, організаціям за наявності відповідного рішення (наказу, розпорядження тощо) роботодавця.

15. Однократний вплив на працівника шкідливих чи небезпечних виробничих факторів, внаслідок яких у нього виникло гостре професійне захворювання (отруєння) за наявності висновку закладу охорони здоров'я.

16. Вплив небезпечних, шкідливих або інших виробничих факторів під час технологічної перерви або перерви для відпочинку чи харчування на території підприємства (установи, організації) згідно з правилами внутрішнього трудового розпорядку, що підтверджено висновком закладу охорони здоров'я або експертної комісії.

17. Заподіяння потерпілому тілесних ушкоджень іншою особою або його вбивство під час виконання чи у зв'язку з виконанням трудових (посадових) обов'язків або дій в інтересах підприємства (установи, організації) незалежно від початку досудового розслідування, крім випадків з'ясування з іншою особою особистих стосунків невикробничого характеру, що встановлено комісією з розслідування та/або підтверджено висновком компетентних органів.

18. Погіршення стану здоров'я внаслідок отруєння алкоголем, наркотичними засобами, токсичними чи отруйними речовинами, а також їх дії (асфіксія, інсульт, зупинка серця тощо), що підтверджено медичним висновком, якщо це пов'язано із застосуванням таких речовин у

виробничому процесі чи порушенням вимог щодо їх зберігання і транспортування.

19. Ліквідація наслідків надзвичайних ситуацій на виробничих об'єктах і транспортних засобах, що використовуються підприємством (установою, організацією).

20. Скоєння самогубства працівником плавскладу на суднах морського, річкового та рибпромислового флоту в разі перевищення обумовленого колективним договором строку перебування у рейсі або його смерті під час перебування у рейсі внаслідок впливу психофізіологічних, небезпечних чи шкідливих виробничих факторів.

21. Оголошення працівника померлим внаслідок зникнення під час виконання ним трудових (посадових) обов'язків (відповідно до ухваленого рішення суду).

22. Одержання травм під час використання транспортних засобів, устаткування, інструментів, матеріалів тощо, які належать та використовуються підприємством (установою, організацією), у разі їх несправності, що підтверджено відповідними висновками.

23. Одержання травм або смерть потерпілого під час виконання трудових (посадових) обов'язків, у разі перебування його у стані алкогольного, токсичного чи наркотичного сп'яніння, підтвердженого відповідним медичним висновком, за наявності технічних або організаційних причин настання нещасного випадку, гострого професійного захворювання (отруєння) або якщо потерпілий не був відсторонений від виконання робіт відповідно до вимог правил внутрішнього трудового розпорядку підприємства (установи, організації) або колективного договору.

24. Виконання фізичною особою - підприємцем виду робіт, зазначеного в документах обов'язкової звітності, за обставин, перелічених у [пунктах 1-23](#) цього переліку.

25. Виконання робіт особами, які працюють на умовах цивільно-правового договору, на інших підставах, передбачених законом, особами, які провадять незалежну професійну діяльність, членами фермерського господарства за обставин, перелічених у пунктах 1-23 цього переліку.

26. Виконання робіт особою, яка фактично допущена до роботи без оформлення трудового договору (контракту), у разі підтвердження факту перебування потерпілого у трудових відносинах з роботодавцем, за обставин, перелічених у пунктах 1-23 цього переліку.

27. Вплив на працівника шкідливих чи небезпечних виробничих факторів, внаслідок яких у нього виникло хронічне професійне захворювання.

Примітка.	Перелік обставин, за яких настає страховий випадок державного соціального страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, поширюється на осіб, які підлягають страхуванню (добровільному страхуванню) від нещасного випадку відповідно до Закону України “Про загальнообов’язкове державне соціальне страхування”.
-----------	---

	Додаток 11 до Порядку
--	--------------------------

АКТ
**розслідування (спеціального розслідування) нещасного випадку,
гострого професійного захворювання (отруєння), аварії**

	Додаток 12 до Порядку
--	--------------------------

ПЕРЕЛІК
**шкідливих та небезпечних факторів виробничого середовища та
трудового процесу, що зазначаються під час складання
санітарно-гігієнічної характеристики умов праці**

Шкідливі та небезпечні виробничі фактори

1. Хімічні та біологічні фактори:

повний перелік хімічних, біологічних факторів, кількісні показники забруднення повітря робочої зони з урахуванням сировини, проміжних, кінцевих продуктів та готової продукції, які використовуються у виробництві, та за необхідності можливі продукти їх перетворення - окислення, деструкції, гідролізу тощо;

у разі наявності складних, високомолекулярних сполук та летких продуктів - повний перелік компонентів розчину, сплаву, клею, полімеру тощо з назвою хімічних речовин, які виділяються у повітря робочої зони в умовах технологічного процесу та під час термодеструкції;

характер дії - загальнотоксичний, подразнювальний, сенсibilізуєчий, алергенний, канцерогенний, гостроспрямований; шляхи проникнення в організм працівника (через дихальні шляхи, систему травлення, шкіру, слизові оболонки);

відповідність концентрації хімічної речовини діючим гранично допустимим концентраціям, орієнтовно безпечним рівням впливу, характеристика їх перевищень;

наявність біологічних факторів (бактерії, віруси, грибки тощо), продуктів мікробіологічного синтезу, штамів продуцентів мікроорганізмів, білкових продуктів тощо в повітрі робочої зони;

кількісна характеристика рівня забруднення шкірних покривів речовинами, що мають гранично допустимі рівні.

2. Пил:

характеристика та склад пилу (природний чи штучний, мінеральний чи органічний, однорідний чи змішаний, волокнистий тощо);

характер дії: алергенний, канцерогенний, фіброгенний (згідно з діючими нормативними документами);

для аерозолів переважно фіброгенної дії - вміст вільного діоксиду кремнію (SiO_2) у пилу, дисперсний склад пилу, аерозоль конденсації або дезінтеграції;

фактичні концентрації і відповідність їх діючим гранично допустимим концентраціям, характеристика перевищень.

3. Шум, ультразвук, інфразвук:

шум - широкосмуговий, вузькосмуговий або тональний, постійний, непостійний - мінливий, переривчастий, імпульсний;

ультразвук - повітряний, контактний, низькочастотний, високочастотний;

інфразвук - постійний, непостійний;

тривалість дії за зміну;

технологічне обладнання, машини, механізми, інструменти, що генерують шум, інфразвук, ультразвук (тип, марка);

наявність факторів, що посилюють розвиток патологічного процесу (наприклад, для шуму - напруженість праці) та фактичні еквівалентні рівні і їх відповідність діючим санітарним нормам.

4. Вібрація:

локальна - постійна, непостійна (імпульсна);

загальна - постійна, непостійна: транспортна, транспортно-технологічна, технологічна; тривалість дії за зміну;

технологічне обладнання, машини, механізми, інструменти, що генерують вібрацію загальну, локальну (тип, марка);

наявність факторів, що посилюють розвиток патологічного процесу: для локальної вібрації - охолодження, змочування кінцівок (температура води,

розчину, час охолодження), для загальної вібрації - мікроклімат, що нагріває, підвищена відносна вологість, підвищена швидкість руху повітря;

еквівалентні рівні вібрації (віброшвидкість, віброприскорення) та фактичні еквівалентні коректовані рівні вібрації, відповідність їх діючим санітарним нормам.

5. Неіонізуюче випромінювання:

магнітне поле промислової частоти, 50 Гц;

електричне поле промислової частоти, 50 Гц;

магнітне та електричне поля радіочастот діапазонів (НЧ, СЧ, ВЧ, ДВЧ, УВЧ, НІЧ, НЗВЧ);

напруженість електростатичного поля;

лазерне випромінювання;

ультрафіолетове випромінювання;

джерела випромінювання (тип, марка устаткування; характер технологічного процесу; тривалість дії на працівника за зміну; інші несприятливі фактори виробничого середовища);

напруженість електричного та магнітного полів з урахуванням засобів захисту;

для лазерного випромінювання - довжина хвилі, характер випромінювання (безперервний, перервний, моноімпульсний, імпульсноперіодичний); значення енергетичних експозицій на рогівку та шкіру; дія (пряма, дзеркально відображене або дифузно відображене випромінювання);

фактичні рівні та відповідність діючим санітарним нормам.

6. Мікроклімат:

температура, відносна вологість, швидкість руху повітря, наявність інфрачервоного (теплого) випромінювання;

постійна чи непостійна дія джерела теплового випромінювання;

місце проведення робіт (у приміщеннях чи на відкритій території), джерела нагрівального та охолоджувального мікроклімату;

під час виконання робіт на відкритих територіях - середньомісячні та максимальні показники мікроклімату в холодну і теплу пори року (у разі можливості);

фактичні рівні та відповідність діючим санітарним нормам показників мікроклімату.

7. Фактори трудового процесу:

робоча поза (вільна, фіксована, вимушена);

тривалість перебування у фіксованій та вимушеній позі (у відсотках за зміну);

нахили корпусу - вимушені;

кут нахилу корпусу (градуси);

кількість нахилів більше ніж на 30° (за операцію, за зміну);

маса вантажу, що переміщується одноразово, постійно вручну (кілограмів);

переміщення вантажу (з підлоги, з робочої поверхні);

відстань переміщення вантажу;

частота підйому вантажу за операцію, за зміну;

сумарна маса вантажу, що переміщується протягом кожної години зміни (кілограмів);

кількість стереотипних рухів під час локального та регіонального навантажень за зміну;

статичне навантаження за зміну під час утримання вантажу, докладання зусиль.

8. Освітленість:

характеристики факторів зорової напруги;

робота з оптичними приладами чи без них;

найменший об'єкт розрізнення, міліметрів;

контраст об'єкта розрізнення;

характеристика фону;

показники освітленості (крім відбитого блиску) відповідно до нормативів (наявність чи відсутність відбитого блиску).

9. Іонізуюче випромінювання:

характер випромінювання - природне, штучне;

джерело штучного випромінювання;

якісна та кількісна характеристики;

строк дії випромінювання;

відповідність випромінювання санітарним нормам.

**Інформація, необхідна для складення санітарно-гігієнічної
характеристики умов праці**

10. Назва закладу охорони здоров'я, який проводить попередні та періодичні медичні огляди працівників певних категорій, його підпорядкованість.

11. Наявність диспансерного нагляду за працівником у закладі охорони здоров'я.

12. Спеціальні лікувально-профілактичні заходи, які були необхідні та проводилися щодо працівника за його професією.

13. Проходження попередніх (при прийманні або переведенні на іншу роботу) та періодичних (протягом трудової діяльності) медичних оглядів працівника, на якого складається санітарно-гігієнічна характеристика. Їх періодичність, результати в динаміці за останні п'ять років.

14. Наявність на підприємстві, у цеху, на ділянці зареєстрованих гострих та/або хронічних професійних захворювань (отруєнь) за останні п'ять років.

15. Хронічні професійні захворювання (отруєння), що були зареєстровані за останні п'ять років за нозологічними формами на підприємстві, у цеху, на ділянці, де працює (працював) працівник, у якого виявлено підозру на хронічне професійне захворювання (отруєння).

16. Наявність на підприємстві необхідних санітарно-побутових приміщень.

17. Відповідність санітарно-побутових приміщень вимогам чинних нормативних документів, їх використання.

18. Наявність на підприємстві засобів колективного та індивідуального захисту, їх використання працівником.

19. Висновок про умови праці працівника згідно з гігієнічною класифікацією праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.

Примітки.	1. Відомості щодо шкідливих та небезпечних виробничих факторів надаються за кожним виробничим фактором, зокрема його кількісна характеристика з посиланням на заклад (установу, підприємство), що проводив вимірювання (дослідження), та дату його проведення.
	2. Для речовин у разі надходження через шкіру надається їх оцінка під час безпосереднього контакту рук із забрудненим обладнанням, технологічними пристроями тощо з урахуванням можливості розливу продукту.
	3. У пунктах 7 і 8 зазначаються тільки професійно значущі показники.

	Додаток 13 до Порядку
--	--------------------------

ЗАПИТ

**на складення санітарно-гігієнічної характеристики умов праці
працівника при підозрі у нього хронічного професійного
захворювання (отруєння)**

	Додаток 14 до Порядку
--	--------------------------

ІНФОРМАЦІЙНА ДОВІДКА

**про умови праці працівника при підозрі в нього хронічного
професійного захворювання (отруєння)**

	Додаток 15 до Порядку
--	--------------------------

ПРИПИС

**на надання роботодавцем документів, що необхідні для складення
санітарно-гігієнічної характеристики умов праці (інформаційної
довідки) на працівника при підозрі в нього хронічного
професійного захворювання (отруєння) відповідно до Закону
України “Про охорону праці” ([статті 13, 17, 22, 26](#)), постанови
Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2015 р. [№ 96](#) “Про
затвердження Положення про Державну службу України з питань
праці”**

	Додаток 16 до Порядку
--	--------------------------

САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА УМОВ ПРАЦІ

	Додаток 17 до Порядку
--	--------------------------

ЖУРНАЛ

реєстрації санітарно-гігієнічних характеристик

Порядковий номер	Найменування установи, що надала запит	Дата надходження та номер запиту	Прізвище, ім'я та по батькові хворого	Найменування підприємства, де працює	Дата складення та номер відправлення
---------------------	--	---	--	--	--

				(працював) хворий, професія	санітарно-гігієнічн ої характеристики
--	--	--	--	--------------------------------	--

	Додаток 18 до Порядку
--	--------------------------

АКТ
обстеження об'єкта

	Додаток 19 до Порядку
--	--------------------------

ПОВІДОМЛЕННЯ
про хронічне професійне захворювання (отруєння)

	Додаток 20 до Порядку
--	--------------------------

МЕДИЧНИЙ ВИСНОВОК
лікарсько-експертної комісії високоспеціалізованого
профпатологічного закладу охорони здоров'я про наявність
(відсутність) хронічного професійного захворювання (отруєння)

	Додаток 21 до Порядку
--	--------------------------

АКТ
розслідування причин виникнення хронічного професійного
захворювання (отруєння)

	Додаток 22 до Порядку
--	--------------------------

КАРТКА ОБЛІКУ
професійного захворювання (отруєння)

	Додаток 23 до Порядку
--	--------------------------

ВІДОМОСТІ
про збитки, заподіяні аварією, що сталася

	Додаток 24 до Порядку
--	--------------------------

ПРИПИС

	Додаток 25 до Порядку
--	--------------------------

ВІДОМОСТІ

про наслідки нещасного випадку (гострого професійного захворювання (отруєння) / аварії)

	Додаток 26 до Порядку
--	--------------------------

ЖУРНАЛ

реєстрації осіб, що потерпіли від нещасних випадків (гострих професійних захворювань (отруєнь) на виробництві

	Додаток 27 до Порядку
--	--------------------------

ЖУРНАЛ

реєстрації аварій

	Додаток 28 до Порядку
--	--------------------------

ЖУРНАЛ

обліку професійних захворювань (отруєнь)

Розпочато 20 р.

Закінчено 20 р.

Порядковий номер	Прізвище, ім'я та по батькові	Стать	Вік (пovних років)	Найменування підприємства (установи, організації)	Найменування організації управління підприємства (установи, організації)	Найменування цеху, дільниці	Стаж роботи		Найменування професії (посада)	Найменування школи вихователів з гігієнічної класифікації	Вид професійного захворювання (отруєння), гострого або хронічного	Діагноз		Захворювання встановлено		Найменування спеціалізованого профпатологічного лікувально-профілактичного	Наслідки професійного захворювання					
							загальний	в умовних дії шкідливих				основний	супутний	підчас медичного огляду	закладом охорони здоров'я		тимчасово втрачена працездатність	тимчасово втрачена працездатність	здатний працювати	стійка втрата працездатності	група інвалідності	смерть

	ог о			ніза ції)			ви ро бн ич их фа кто рів		каці єю пра ці, які спр иял и вин икн енн ю про фесі йно го захв орю ван ня (отр уєн ня)	ніч не			ля ду	ов 'я	закла ду, що устан овив остат очни й діагн оз		ін шу роб оту	пр оф есі єю		
--	---------	--	--	--------------	--	--	--	--	--	-----------	--	--	----------	----------	--	--	------------------------	-----------------------	--	--

	ЗАТВЕРДЖЕНО постановою Кабінету Міністрів України від 17 квітня 2019 р. № 337
--	--

ПЕРЕЛІК постанов Кабінету Міністрів України, що втратили чинність

1. [Постанова Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2011 р. № 1232](#) “Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві” (Офіційний вісник України, 2011 р., № 94, ст. 3426).

2. [Постанова Кабінету Міністрів України від 5 вересня 2012 р. № 829](#) “Про внесення зміни до пункту 44 Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві” (Офіційний вісник України, 2012 р., № 67, ст. 2743).

3. [Пункт 66](#) змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України у зв’язку з прийняттям Кримінального процесуального кодексу України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2012 р. № 868 (Офіційний вісник України, 2012 р., № 71, ст. 2870).

4. [Пункт 57](#) змін, що вносяться до актів Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 29 травня 2013 р. № 380 (Офіційний вісник України, 2013 р., № 41, ст. 1477).

5. [Пункт 20](#) змін, що вносяться до актів Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2014 р. № 162 (Офіційний вісник України, 2014 р., № 47, ст. 1238).

6. [Постанова Кабінету Міністрів України від 3 лютого 2016 р. № 59](#) “Про внесення змін до пункту 3 Порядку проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві” (Офіційний вісник України, 2016 р., № 13, ст. 538).

7. [Пункт 23](#) змін, що вносяться до актів Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11 лютого 2016 р. № 76 (Офіційний вісник України, 2016 р., № 16, ст. 644).

8. [Пункт 2](#) постанови Кабінету Міністрів України від 1 березня 2017 р. № 113 “Про затвердження Порядку та умов виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) особи начальницького складу або працівника Національного антикорупційного бюро під час виконання службових обов’язків” (Офіційний вісник України, 2017 р., № 22, ст. 619).

9. [Пункт 31](#) змін, що вносяться до постанов Кабінету Міністрів України, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 26 квітня 2017 р. № 294 (Офіційний вісник України, 2017 р., № 38, ст. 1204).